

ETT
KOPIMISTISKT
EVANGELIUM

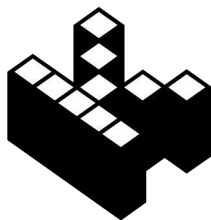
ENLIGT
CHRISTIAN ENGSTRÖM

ETT
KOPIIMISTISKT
EVANGELIUM

enligt

Christian Engström

Skapelsen

o. I begynnelsen

I begynnelsen var jorden en illaluktande soppa av ammoniak, metangas, och otäcka giftiga kemikalier. Atmosfären sprakade av blixtrar fyllda av ren energi. Någonting ville födas.

På sätt och av skäl som ännu inte är utredda uppstod ribosomerna, som kunde kopiera. Detta var början till livet. Vi ser därför Kopieringen som den första manifestationen av den gudomliga själen.

När ribosomerna fanns, och kunde kopiera dels sig själva, dels de proteiner som behövs för att bygga en cell, då ledde det till att det faktiskt uppstod celler. Exakt varför proteinerna valde att självmant organisera sig till någonting mer komplicerat är som sagt inte riktigt utrett, så det får vi anledning att återkomma till i skapelseberättelsen, men det struntar vi i nu.

Det viktiga är att cellerna uppstod. Celler har två egenskaper. För det första kan de kopiera sig själva, precis som ribosomerna före dem. För det andra vill de gärna samarbeta med andra för att bygga saker som är större än någon av de enskilda beståndsdelarna.

Ur dessa två egenskaper uppstod hela den levande värld som vi ser omkring oss. Påfågeln och broccolin, skogen och fiskstimmet, allt annat levande som någonsin filmats av BBC.

Vi Kopimister ser därför **Kopieringen** som den Första av de Grundläggande Principerna för skapelsen.

Vi ser *Viljan att tillsammans bygga något större* som den Andra av de Grundläggande Principerna, och kallar den för **Samarbete**.

Utifrån denna grund vill vi lära oss förstå den gudomliga själen och världen vi lever i. Och vi vill göra det tillsammans med andra.

Kopiera och Sprid!

Vad betyder det?

Kopimismen är en modern religion baserad på vetenskapen. Vi tror inte på en gud som Skapare, eftersom vi inte behöver den hypotesen. Istället accepterar den vetenskapliga skapelseberättelsen så som den beskrivs idag och kan komma att förfinas i framtiden. På den solida grunden bygger vi vår tro.

Ur skapelseberättelsen identifierar vi Grundläggande Principer som drivit utvecklingen av livet på jorden och den mänskliga civilisationen.

Vi ser att dessa Principer har skapat en värld av förunderlig skönhet och komplexitet, som fortsätter att utvecklas. Vi tror därför att dessa Principer är eviga och goda, och kan ge oss vägledning och inspiration i våra liv.

Detta är visst och sant.

1. Sju historiska milstolpar

I skapelseberättelsen ser vi hur Kopiering och Samarbete ledde till livets uppkomst. De här två Grundläggande Principerna har därefter spelat en central roll i mänsklighetens historia.

Låt oss betrakta sju historiska milstolpar: elden, språket, kulturen, skriftspråket, tryckpressen, vetenskapen och internet.

Elden

När eld väl finns kostar det inget att kopiera den. ”Den som tänder sitt bloss från mitt får ljus utan att förmörka mig” konstaterade grottmänniskor många tusen år innan Jefferson gjorde det till ett citat.

Men det som kopierades mellan de första männen och kvinnorna i grottor var inte bara elden som sådan, utan också kunskapen om hur man tämjer den. Precis som eld kan kunskap kopieras i det oändliga utan att förlora i lyskraft. Hade inte elden som sådan och kunskapen om den kopierats, hade mänskligheten inte kommit vidare framåt.

Språket

När ett barn lär sig sina första ord är det genom att kopiera sina föräldrar, precis som de en gång gjorde med sina. Språket tillhör ingen och alla, och just däri ligger dess värde. Ju mer ett språk sprids, desto värdefullare blir det för dem som delar med sig av det.

Genom att lyssna och kopiera skapade urtidens människor det som än idag är samhällets viktigaste verktyg. Språket är grunden för vår förmåga att bygga större saker

tillsammans, från enskilda projekt till hela civilisationer. Det finns andra former av kommunikation som också är viktiga, men för oss människor intar språket en särställning.

Kulturen

Det första människor gjorde när de väl fått tillgång till eld och språk, var att sätta sig runt lägerelden och börja berätta sagor för varandra.

Den som i urtiden uppfann ordet "tiger" kanske i första hand tänkte sig att ordet skulle användas när det faktiskt fanns tigrar i närheten, men så blev det inte. Istället fylldes sagor och sånger av tusentals tigrar som aldrig funnits i verkliga världen, men som levde skrämmande och vackra i människornas fantasi.

Sagorna och sångerna kopierades och spreds och skapade band mellan människors tankar, som i sin tur gav upphov till nya sagor och sånger, som gjorde det möjligt att tänka ännu större saker tillsammans. Så utvecklas kulturen i ett evigt kretslopp där gamla uttryck kopieras och sprids och ger näring åt nya.

Skriftspråket

Den mänskliga hjärnan har klara och tydliga begränsningar för hur mycket den kan komma ihåg och återberätta. Skriftspråket blev nästa milstolpe som lät oss ta oss runt de begränsningarna.

Med skriftspråk går det att sprida mer komplicerade tankar till fler till en lägre kostnad. Det går att skapa mer komplicerade strukturer som inbegriper fler individer. Mängden information som kan lagras är inte längre begränsad till vad någon enskild person kan komma ihåg.

Skriftspråket gjorde att information kunde kopieras och spridas som aldrig tidigare. Det gjorde att civilisationer kunde uppstå och skapa förutsättningarna för den vidare

utvecklingen.

Tryckpressen

När Gutenberg satte ihop sin tryckpress i mitten av 1400-talet, var det startskottet på den utveckling som skulle ge oss den moderna värld som vi har idag.

Tryckpressen sänkte drastiskt kostnaden för att sprida information. Inom några decennier hade tekniken spritt sig som en löpeld över hela Europa. Aldrig förr hade det flödat så mycket information och så många nya tankar genom människors huvuden.

Sedan dess har det tryckta ordet stått i kunskapens, kulturens och demokratins tjänst. Den enskilda pennan har inte alltid varit mäktigare än svärdet, men på längre sikt har det fria ordet visat sig vara en naturkraft som ingen regim i världen kan stoppa.

Vetenskapen

Isaac Newton får stå som symbol för den nya vetenskapen som började växa fram något århundrade efter tryckpressens genombrott.

En nyhet var det vetenskapliga förhållningssättet, där man gör observationer och experiment och sedan försöker bygga teorier utifrån de resultat man har fått. Men ännu mer fundamentalt var att man började publicera sina tankar och upptäckter så att de kunde spridas. Tryckpressen har fram till idag varit det viktigaste vetenskapliga instrumentet inom alla discipliner.

Alkemisterna hemlighöll sina resultat, och kom ingenstans alls på flera tusen år. Kemisterna publicerade sina, och förändrade världen på ett århundrade.

Sedan Isaac Newtons dagar har vetenskapsmän kunnat se allt längre genom att ställa sig på en allt högre pyramid av jättars axlar. Kopiering och spridning av kunskap har givit

oss den teknologiska värld vi har idag.

Internet

Idag vet vi ännu inte vad det kommer bli av internet, men vi har sett tillräckligt för att veta att det kommer bli något riktigt stort. Precis som skriftspråket och tryckpressen på sin tid innebär internet ett kvantsprång vad gäller vår förmåga att kopiera information och bygga större saker tillsammans.

Vart det kommer leda i slutändan vet ingen, men vi kopimister känner förtröstan inför framtiden. Vi har sett genom historien hur de två grundläggande principerna Kopiering och Samarbete har samverkat för att föra mänskligheten framåt till den punkt där vi är idag.

Vi är ivriga att fortsätta medverka i den process som startade den första gången en man eller kvinna i en grotta delade med sig av en eldslåga, och fick ett leende tillbaks.

Kopiera och Sprid!

2. Det blir aldrig som man tänkt sig, men ofta bra ändå

Stora saker blir nästan aldrig som man hade tänkt sig, men ofta blir de bra ändå. I våra vardagsliv kan vi bestämma fritt vilken färg vi ska ha på gardinerna och vad vi ska äta till middag, och känna oss ganska säkra på att det blir som vi hade bestämt. Men de stora sakerna i livet: var vi kommer jobba, vilka vänner vi får, vem vi gifter oss med, är till synes mest styrda av slumpen.

När vi tittar tillbaka ser vi ofta att om vi inte hade råkat ha just den där konversationen där och då, då hade vårt liv tagit en annan bana. Vi kan göra hur mycket planer vi vill för framtiden, men vad vi än tror kommer det inte bli exakt så. Vi har en mycket begränsad förmåga att förutsäga vad som blir de långsiktiga konsekvenserna av våra beslut och handlingar, hur mycket vi än försöker.

När vi ser på de sju milstolparna i mänsklighetens historia kan vi se att samma sak gällde för dem. De individer som gjorde de olika upptäckterna hade inte en aning om vad de faktiskt skulle leda till.

Vi kan förstås inte veta exakt vad uppfinnarna av elden, språket, kulturen och skriftspråket tänkte och trodde, men vi kan ändå vara säkra på att de inte kunde föreställa sig att det skulle leda till en värld där folk bodde i höghus och försörjde sig på att designa ringsignaler istället för att samla och jaga. Men så blev det.

När Gutenberg satte ihop sin tryckpress i mitten av 1400-talet var det för att trycka biblar på latin, och slippa alla de

fel som smög sig in i texterna när de kopierades för hand. Han såg framför sig en tid då Guds ord skulle predikas mer på samma sätt överallt, tack vare bättre kopior av bibeln och andra auktoritativa texter.

I verkligheten blev det tvärtom. Bara några decennier efter att den första tryckpressen hade sett dagens ljus, använde en präst vid namn Martin Luther den till att publicera både teser och en bibel som var översatt till folkspråk istället för latin. Det lade grunden för en ny variant av kristendomen, som senare kom att ytterligare förgrenas med det tryckta ordets hjälp. Den kristna gudens budskap skulle aldrig mer komma att predikas så likformigt som före Gutenberg. Tji fick han på den punkten.

Isaac Newton var mycket djupt troende, och såg det som människans uppgift att förstå Guds skapelse så noga som möjligt. Det var det som drev honom som vetenskapsman. Han ville ära Gud, och hjälpa oss se mer av Hans härlighet.

Men tyvärr för Newton på den här punkten, var han och hans efterföljare så framgångsrika att beskriva universum med matematiska lagar, att det inte blev någon plats kvar för Gud själv. Om allt bara är studsande partiklar som följer på förhand upp gjorda regler finns det varken plats för den mänskliga själen, fri vilja eller någon Gud.

(Modernare fysik med osäkerhetsteorem och kaosteorier har numera visat att universum inte går att beskriva som ett gigantiskt biljardbord, så nu finns det återigen områden av osäkerhet där man kan lägga in både fri vilja och Gud om man så vill. Men just nu pratar vi om Newton.)

Istället för att bli ett sätt att ära Gud, ledde framgångarna för Newtons fysik till att hela idén med en gud kom att te sig oventenskaplig och fel. Det var inte vad Sir Isaac hade tänkt sig.

Precis samma osäkerhet om vad tekniska framsteg kommer

leda till ser vi upprepas i den moderna teknikhistorien.

När Marconi uppfann radion trodde han att den skulle användas mest för samtal person till person. När Bell patenterade telefonen trodde han att den stora tillämpningen skulle bli att lyssna till musik som spelades centralt.

Det blev precis tvärtom, men det blev ju bra ändå.

Frågar man pionjörerna som skapade internet, svarar de alla att när de inledde arbetet kunde de inte föreställa sig ens den utveckling av internet som vi hittills har sett. Ber man dem beskriva hur nätet kommer se ut om 50 eller bara om 5 år får man ett skratt till svar. Det finns ingen som tror att det finns någon som kan göra några trovärdiga förutsägelser så långt fram i tiden.

Men ändå är vi kopimister övertygade om att internet är ett fantastiskt framsteg för mänskligheten som kommer leda till en bättre värld, trots att vi inte kan svara på hur den världen kommer se ut.

Vi noterar att det har gått åt rätt håll hittills, och tror att det kommer fortsätta göra det. I nästa avsnitt ska vi undersöka varför.

Kopiera och Sprid!

3. Den tredje Grundläggande Principen

När vi ser tillbaks på historien, ser vi att Kopieringen och Samarbetet inte räcker för att förklara mänsklighetens resa mot det bättre hittills. De är nödvändiga, men inte tillräckliga för att utvecklingen ska gå just mot det bättre.

Kopiering och Samarbete ger tillsammans en mekanism för "framåt", men ingen mekanism för styrning i någon speciell riktning, som till exempel "mot det bättre". Begreppet "bättre" finns överhuvud taget inte i det universum som spänns upp av de två första grundläggande principerna.

Men trots det, och trots att det aldrig har blivit som vi tänkt oss, har utvecklingen ändå gått mot det bättre. Det finns fortfarande många människor som lever i nöd i världen, men det är ändå en större andel av oss som har det bättre idag än någonsin tidigare i historien. Det har förekommit bakslag och katastrofer på mänskligheten resa hittills, men den övergripande trenden har varit mot det bättre.

Vi kopimister är övertygade om att utvecklingen i det stora hela kommer fortsätta gå mot det bättre, och är ivriga att se framtiden förverkligad så fort som möjligt. Men vi kan inte härleda den framtidsoptimismen ur bara de två grundläggande principerna Kopiering och Samarbete.

Vår tro på en bättre framtid baserar sig på en tredje Grundläggande Princip:

3. Kvalitet

eller *Det godas dragningskraft.*

Vi tror att det finns en kraft som sett på det stora hela drar världen åt rätt håll. Ibland kan andra krafter vara starkare och då går det fel, men statistiskt sett blir det ändå rätt lite oftare än det blir fel. Det gör att vi vågar känna förtröstan inför framtiden, trots att vi inte vet hur den kommer att se ut.

Exakt hur den här kraften fungerar återstår att utreda. Det kan vara så att den på något sätt påverkar oss, medvetet eller omedvetet, att välja det alternativ som leder i rätt riktning lite oftare än om bara slumpen hade styrt.

De exakta mekanismerna återstår som sagt att utreda, men det viktiga är att dragningskraften från Kvalitet finns där. Det är den centrala trossatsen i den här beskrivningen av kopimism.

Vi har nu ett filosofiskt ramverk som bygger på tre Grundläggande Principer:

1. Kopiering

2. Samarbete – Viljan att göra någonting större tillsammans

3. Kvalitet – Det godas dragningskraft

Det tredje grundläggande principen ger mening med vår färd, och lovar att vi kan gå åt rätt håll. Den andra förklarar hur komplexitet och skönhet kan uppstå ur enklare beståndsdelar alldeles av sig självt. Och den första förklarar hur framsteg kan spridas för att bilda grunden för nästa nivå.

Tillsammans bildar de tre grundläggande principerna början till ett filosofiskt ramverk för att förstå världen, och våga se framtiden an med tillförsikt. Mycket återstår att utforska vidare, men det här är en stabil grund. Utvecklingen har gått åt rätt håll tidigare, och vi tror att den kommer fortsätta göra det. Frågan är bara på vilka olika sätt vi kan hjälpa till.

Vi vågar känna trygghet i den tillit som skapar världen.

Kopiera och Sprid!

4. Kvalitet och konsten att sköta en motorcykel

Robert M. Pirsigs bok *Zen och konsten att sköta en motorcykel* från 1974 är den mest allmänt lästa filosofiboken någonsin, enligt svenska Wikipedia. Jag tror den har starka beröringspunkter med Kopimismen.

Den kopimistiska skapelseberättelsen hittills identifierar tre Grundläggande Principer som samverkat för att skapa livet på jorden: Kopieringen, Samarbete och Kvalitet.

Pirsigs bok kretsar kring begreppet Kvalitet, som han vartefter boken fortskrider låter få en allt mer metafysisk innebörd.

Jag tror att det som den kopimistiska skapelseberättelsen kallar för Kvalitet, och beskriver som det godas dragningskraft, är mycket nära besläktat med Pirsigs Kvalitet, kanske rent av samma sak.

Pirsigs bok är en mycket djup bok, av den där sorten som man läser om helt eller delvis ett antal gånger i livet, och får nya insikter varje gång. Jag tänkte ge en snabb sammanfattning av den nedan, men det viktiga är egentligen inte om den sammanfattningen är begriplig eller inte.

Det allra viktigaste är att Pirsig argumenterar för idén om Kvalitet som en verklig (men ännu inte utforskad) kraft i naturen. Den idén kan vi kopiera rakt in i Kopimismen, och kan därmed använda Pirsigs bok som utgångspunkt för en djupare filosofisk diskussion om vad Kvalitet är och hur

den påverkar våra tankar och handlingar.

Men den som inte känner för att ge sig in i just den filosofiska diskussionen behöver inte. Ur praktisk synvinkel räcker det med att notera att Kvalitet är en reell kraft som finns och som påverkar oss. Att någon har gett sig på att beskriva en sådan kraft redan tidigare är ett gott tecken. Det kan man som troende kopimist hämta styrka ur, vare sig man själv ägnat sig åt just den teoretiska aspekten eller inte.

Här komer en snabb sammanfattning av Pirsig's bok, med det är alltså helt okay att bara skumma igenom om du tycker den är för teoretisk. Det viktiga är att den finns där, för den som är intresserad.

Första halvan av Zen och konsten att sköta en motorcykel handlar om skillnaden mellan "romantisk" och "klassisk" skönhet, skillnaden mellan *hip* och *square*, för att använda 70-talets terminologi. Den romantiska skönheten är den omedelbara skönheten på ytan, som man uppfattar direkt med ögat. Klassisk skönhet är istället inre, strukturell skönhet, att alla delarna passar ihop till en harmonisk helhet. För att man ska kunna uppfatta den typen av skönhet krävs det att man har kunskap och förståelse om de inre strukturerna, så den klassiska skönheten är inte lika omedelbar som den romantiska.

Pirsig känner att en stor del av problemen i världen (eller i vart fall en stor del av 70-talets konflikt mellan *hip* och *square*) beror på att det blivit en klyfta mellan de två synsätten, så att vi har fått två sinsemellan oförenliga sätt att betrakta världen omkring oss. Den klyftan vill Pirsig på något sätt försöka överbrygga.

Efter ett tag kommer han att fokusera på ordet Kvalitet, som åtminstone finns inom både det romantiska och klassiska synsättet. Romantiker och klassiker (i den här meningen) har visserligen olika uppfattning om vad det är

som är vackert, vad som har Kvalitet, men begreppet finns inom båda världarna. Det är i vart fall en början.

En hörnsten i Pirsigs filosofiska resonemang är att han vägrar att definiera vad Kvalitet är. Han betraktar Kvalitet som något som finns, men menar att det inte går att definiera i termer av andra begrepp. Vilken definition man än väljer blir det som man definierar någonting mindre och annat än det som han menar med Kvalitet.

Men även om Kvalitet inte går att definiera, har vi alla förmågan att uppfatta Kvalitet. Huvudpersonen Faidros, som är Pirsigs alter ego i den här delen av boken, arbetar som lärare i retorik på ett universitet. Hans jobb är att lära eleverna skriva texter med kvalitet. Nu försöker han tillämpa sina filosofiska tankar om Kvalitet i klassrummet.

Faidros börjar med att demonstrera hur vi alla har förmågan att uppfatta Kvalitet, genom att läsa upp en bra och en dålig uppsats inför sin klass, och låta eleverna rösta om vilken som var bäst. Trots att eleverna ännu inte har läst kursen som ska lära dem hur man skriver bra, är de ändå rörande överens om vilken av de två texterna som är bäst. De kanske inte vet *hur* man gör för att skriva med Kvalitet, men de kan känna igen egenskapen intuitivt.

Faidros/Pirsig menar att den här förmågan är något som alla levande organismer har, och tar ett tänkt exempel med en amöba (på sid 233 i min pocketupplaga):

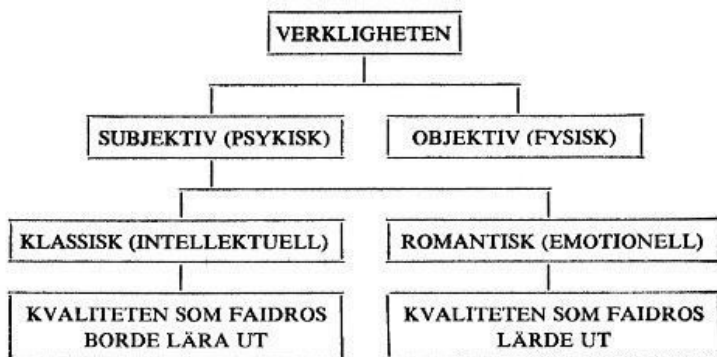
Kvalitet är lika med en organisms reaktion på sin omgivning. Om en amöba placeras på en glasskiva med vatten och man låter en droppe utspädd svavelsyra falla i dess närhet, drar den sig (tror jag) bort från syran. Om amöban kunde tala skulle den, också utan varje som helst kunskap om svavelsyran, sannolikt säga: "Miljön här har dålig Kvalitet". Om den ägde ett nervsystem skulle den uppträda på ett långt

mer komplicerat sätt i sin strävan att bemästra miljöns dåliga kvalitet. Den skulle söka efter analogier, det vill säga bilder och symboler ur dess tidigare erfarenheter, för att få fram en definition på den nya miljöns obehagliga natur, och därmed kunna "förstå" den bättre.

Men om nu alla är födda med förmågan att rent instinktivt uppfatta Kvalitet, hur kommer det sig då att folk är så oense om just det? Vad som är bra respektive dålig konst brukar ju kunna leda till mycket heta diskussioner, och hittills har ingen lyckats sätta upp några objektiva regler för att avgöra den saken.

Faidros svarar att vi alla tolkar Kvalitet olika, beroende på att vi har olika grundförutsättningar och olika kunskap. Han spekulerar i att om han hade läst upp två texter som låg utanför hans elevers referensramar, till exempel medeltida poesi istället för vanliga uppsatser, då skulle eleverna haft mycket svårare att säga vilken som var bra och vilken som var dålig, eftersom de inte har rätt bakgrundskunskaper.

Men framför allt ser han en stor skiljelinje mellan dem som pratar om romantisk (omedelbar) skönhet, gentemot dem som pratar om klassisk (inre, strukturell) skönhet. Han har nu en världsbild som ser ut så här:

Den är logisk, men Faidros tycker inte alls om den. Istället för Kvalitet som ett enande begrepp mellan det romantiska och det klassiska synsättet, har Kvaliteten själv blivit kliven i två. Hans enkla odefinierade Kvalitet håller på att bli uppskuren i småbitar och dödad av den analytiska kniven.

Faidros brottas också med problemet om Kvalitet är en objektiv eller subjektiv egenskap. Bakom den till synes oskyldiga frågan döljer sig en vildsint tjur som är beredd att spetsa Faidros' analys på endera det ena sylvassa hornet eller det andra.

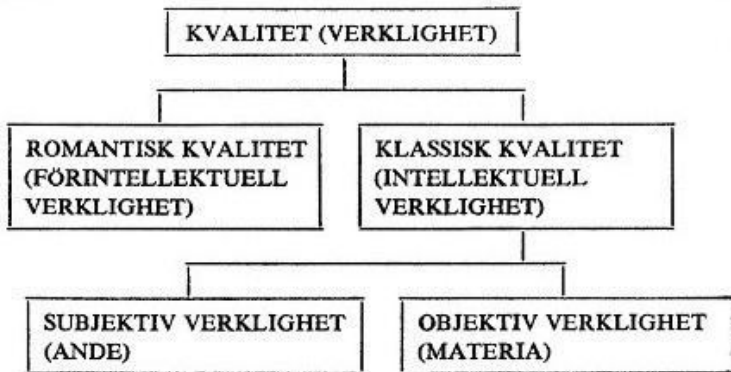
Om Kvalitet är en objektiv egenskap, varför har då ingen kunnat ta fram några vetenskapliga instrument för att upptäcka och mäta det?

Men om den är subjektiv och bara existerar i betraktarens huvud, då är den ju bara ett tjusigt fantasinamn på vad helst du råkar tycka om!

Faidros förkastar alternativet att Kvalitet skulle vara en objektiv egenskap hos objekten, eftersom det ju inte går att föreslå några vetenskapliga instrument som skulle kunna avgöra Kvalitet på ett objektivt sätt.

Men han förkastar också tjurens andra horn, att Kvalitet skulle vara subjektiv och vara “bara vad du gillar”. Han upptäcker att det som gör den beskrivningen så irriterande är ordet “bara”, som inte tillför något logiskt värde till satsen, utan bara är en oförsämndhet som antyder att “vad du råkar gilla är inte viktigt”. Tar man bort ordet “bara” blir det ingenting kvar av satsen utom en truism: “Kvalitet är vad du gillar”. Den utsagan är det ju inget fel med, det är ju precis vad Faidros själv säger.

Han bygger nu om sin metafysiska pyramid så att den ser ut så här istället:

Nu har han Kvalitet som ett enande begrepp i toppen av pyramiden, som endera en synonym för Verkligheten, eller i vart fall en del av den. Den är inte en del av objekten, för det går inte att tala om Kvalitet om det inte finns något subjekt som uppfattar den. Men det är heller inte en rent subjektiv egenskap som finns enbart i betraktarens huvud. Kvalitet uppstår i *mötet* mellan subjekt och objekt.

Kvalitet är någonting verkligt som finns i universum på riktigt, enligt den här modellen, men det manifesterar sig som en *händelse* när ett subject och ett objekt möts, snarare än att vara något som finns uteslutande i endera objektet som finns, eller subjektet som betraktar.

Vid den här punkten i analysen väljer Faidros och Pirsig olika vägar.

Faidros, alltså retorikläraren och sökaren som är författarens alter ego i ett tidigare skede i livet, klättrar vidare till nästa metafysiska bergstopp, och tycker sig se en identitet mellan Kvalitet och taoismens Tao.

Pirsig, alltså författaren som en gång var Faidros, väljer att istället klättra ner från den höga och tunna metafysiska luften ner mot dalen, där människorna bor. Han visar hur man kan använda de metafysiska insikterna från bergstoppen till att få en ny förståelse för helt vardagliga uppgifter, till exempel vilken mental inställning som fungerar bäst när man ska sköta en motorcykel.

För Kopimismens del behöver vi inte välja om vi ska följa Faidros eller Pirsig eller bägge, utan vi kan stanna jämförelsen mellan Kopimismens och Pirsigs versioner av Kvalitet här, åtminstone tills vidare.

Jag kan inte svara på om Faidros påstående att Kvalitet och Tao är samma sak verkligen stämmer, för jag vet alldeles för lite om taoismen för att ens närma mig frågan. Pirsig själv uttrycker sig också skeptiskt om just den biten.

Men att jämföra Pirsigs Kvalitet med Kopimismens princip om Kvalitet som det godas dragningskraft tycker jag känns helt oproblematiskt. Om det inte skulle vara exakt samma sak så är de två åtminstone väldigt nära varandra.

Därmed vill jag helt enkelt införliva *Zen och konsten att sköta en motorcykel* i den kopimistiska tron.

Kopimismen lär att Kvalitet är en av de grundläggande principerna för skapelsen. Pirsig (och Faidros) lär oss hur vi kan få en djupare förståelse för Kvalitet på ett metafysiskt plan.

Det är som hand i handske.

Kopiera och sprid!

5. Tre Kopimistiska K: Kopiering, Samarbete och Kvalitet

Den kopimistiska skapelseberättelsen hittills identifierar tre Grundläggande Principer som samverkat för att skapa livet på jorden:

1. **Kopiering**
2. **Samarbete**
3. **Kvalitet**

På engelska blir det **Copying, Collaboration** och **Quality** – Tre Kopimistiska K.

Det är en snygg allitteration, och det är ett gott tecken. Men hur är det i övrigt, uppfyller de här tre Grundläggande Principerna rimligt ställda krav på sådana här system inom religion och filosofi? Låt oss undersöka.

Reglerna för religioners val av heliga principer är i praktiken *“anything goes”*. Det finns inga särskilda krav på att en världsbild ska vara logisk och sammanhängande för att den ska få kallas för religion. Kopimismen uppfyller naturligtvis de (icke-)kraven, men det gör alla andra religioner också, hur ologiska de än är.

Kristendomen lär till exempel ut att Gud är en sorts vit super-farbror med skägg som är

1. oändligt mäktig,
2. oändligt god, och som
3. följer människornas göranden och låtanden i detalj,

ofta på individnivå.

Med tanke på hur mycket onödigt och hemskt lidande det finns i världen, är det ju uppenbart omöjligt att det kan finnas ett väsen med de här tre egenskaperna samtidigt.

Det vet alla kristna teologer förstås, för det här problemet är så känt att det fått ett eget namn: teodicéproblemet. De flesta av kristendomens allra skarpaste tänkare har under snart 2000 år lagt ner en stor del av sin tid på det, men ingen har kunnat lösa det. Det är inte för att de var dumma eller lata, utan för att de här tre principerna helt enkelt är inbördes motstridiga i en värld där det finns ondska.

Man kan välja vilka två man vill av de här egenskaperna på Gud och fortfarande hålla sig inom logikens ramar (och får tre olika och intressanta gudsbilder beroende på vilken av de tre egenskaperna man väljer att tona ner), men det är logiskt omöjligt att tro på alla tre på samma gång.

Men reglerna för religioner förhindrar inte någon att tro på alla tre samtidigt ändå. Just det här tror hundratals miljoner kristna på, och så länge de trivs med det tycker jag de ska fortsätta. Det finns ingen regel som säger att man inte får tro på ologiska saker när det gäller religion och livsåskådning.

De juridiska regler som finns, och som ska finnas i ett anständigt samhälle, säger att folk får tro på vad de vill. Ingenting alls om så önskas, ett spagettimonster om det känns bättre, eller en vit äldre man med motstridiga egenskaper för den som föredrar det. Det kallas för religionsfrihet, och är en helt central del av det öppna samhället.

Men bara för att en religion *får* vara hur ologisk den vill, betyder ju inte att den *behöver* vara det.

Filosofins regler för hur ett paket grundprinciper bör se

ut är lite strängare. Här är man inspirerad naturvetenskapen och matematiken, och ser helst att ett filosofiskt system inte är alltför uppenbart självmotsägande.

Det kravet är inget problem för de tre kopimistiska principerna Kopiering, Samarbete och Kvalitet. Det finns ingenting orimligt i tanken att alla tre principerna skulle kunna existera samtidigt i världen. Det gör de ju uppenbarligen i verkligheten, så därför kan vi vara säkra på att det är möjligt.

Det ska helst inte vara för mycket överlapp mellan de olika principerna heller, enligt filosofins regler, och det räknas som en plump i protokollet om någon princip visar sig vara onödig, för att den täcks in av två eller flera andra. Även på den här punkten tycker jag Kopimismen klarar sig bra.

- **Kvalitet** var ju den Grundläggande Princip som vi la till sist, med motiveringen att de två andra inte var tillräckliga, inte ens tillsammans, för att förklara varför det hittills ändå har gått så bra som det gjort, trots att det aldrig blir som man tänkt sig. Att Kvalitet inte går att härleda ur principerna Kopiering och Samarbete var skälet till att vi la till det som en egen princip.
- **Samarbete** är inte heller någonting som man kan påstå uppstår som en självklar logisk konsekvens av Kopiering och Kvalitet. Med bara de två principerna skulle vi ha massor av enskilda celler som simmade omkring i oceanerna, och de som hade mest Kvalitet skulle klara sig bäst. Men utan Samarbete som ytterligare princip, är det svårt att förklara utvecklingen av flercelliga djur. Alla små encelliga plankton i urtidsoceanen hade det väl bra som de hade det, och hade inget särskilt egenintresse av att det utvecklades flercelliga bardvalar som kunde äta upp dem.

- **Kopiering**, slutligen, kan inte heller uttryckas som en logisk följd av Samarbete och Kvalitet. Men utan Kopieringen skulle det inte vara så rysligt stor nytta med fina saker som kunde tänkas uppstå ur Samarbete och Kvalitet. Hur fina den än var skulle de ju bara finnas i ett exemplar, och det är inte mycket för att fylla upp ett helt ekosystem. Om inte växter och djur kunde fortplanta sig, framställa nya kopior av samma art, skulle livet inte existera. Det är heller inte någon särskild nytta med en forskargrupp som genom Samarbete och Kvalitet har tagit fram världens bästa rapport, om inte rapporten och kunskapen i den kopieras och sprids till andra forskare, som därmed kan ställa sig på jättars axlar. Kopieringen behövs som självständig princip.

Vetenskapens regler för vad som ska få kallas vetenskap påminner om filosofins, men har ännu strängare krav på att delarna ska hänga ihop utan motsägelser. Vetenskapen kräver också att det finns experimentella data och observationer i verkligheten som stödjer modellbygget.

Den här genomgången av den inbördes relationen mellan Kopiering, Samarbete och Kvalitet är naturligtvis inte lika noggrann som när en matematiker kollar sina axiom (grundförutsättningar), eller när en fysiker kontrollerar vilka formler och krafter som verkligen behövs för en viss modell. Här svarar den kopimistiska teologin inte upp mot kraven som ställs på vetenskap men det tycker jag heller inte är nödvändigt för Kopimismen, i vart fall inte just här och nu. Kraven som ställs på filosofi känns mer som lagom nivå för en ny religion.

Den här första utvärderingen av de kopimistiska principerna visar att de inte är självmotsägande, och åtminstone inte överlappar på något uppenbart sätt. Vi spöar de abrahamitiska religionerna med hästlängder när

det gäller logisk rimlighet, åtminstone så långt.

Men inom matematiska och naturvetenskapliga kretsar brukar man ställa en ytterligare en fråga när man utvärderar föreslagna system av regler eller principer:

Är de föreslagna principerna tillräckliga?

Mitt svar på den frågan är faktiskt nej. Jag tror att vi behöver ytterligare ett Kopimistiskt K för förklara hur den värld vi ser omkring oss har uppstått.

Kopiera och Sprid!

6. Kreativitet: Det nollte Kopimistiska K-et

I den kopimistiska skapelseberättelsen hittills har vi identifierat tre Grundläggande Principer som genomsyrar skapelsen:

1. Kopiering
2. Samarbete
3. Kvalitet

Men det saknas fortfarande något. Principerna Kopiering och Samarbete förklarar *hur* livet har kunnat utvecklas, och principen Kvalitet svarar på *vart*. Men vi har ingen princip som förklarar *varför* livet uppstod till att börja med.

Vi har Kopiering som princip, men vi har ingenting att kopiera. Vi har Samarbete, men vi har inga projekt att samarbeta om. Vi har Kvalitet, men ingen myriad av olika projekt att utvärdera och välja mellan.

Om Kopimismen vore en bil skulle den ha styrning och bromsar i form av Kvalitet, och hjul och kraftöverföring i form av Kopiering och Samarbete. Men ingen motor som driver det hela framåt.

Vi har missat att ta med något som förklarar det mest uppenbara man kan observera om livet, universum och allting: Att det finns, fastän det inte skulle behöva göra det.

Jorden själv (stenklumpen) hade inget behov av att utveckla liv på sin yta. Den skulle ha fortsatt snurra vare sig någon bor på den eller inte.

Och när det väl fanns liv på jorden i form av en massa blågröna encelliga plankton i oceanerna, då hade det kunnat stanna där. Ingen rymdresenär som hade råkat ha vägarna förbi skulle ha sagt "Oj, en urtidsoccean med blågröna plankton, vilket uppenbart instabilt läge för ett ekosystem, de har ju varken påfåglar eller broccoli".

Men ändå dök det upp liv på jorden, och ändå förvandlades den ganska tråkiga planktonsoppan till den oändligt rika mångfald som vi ser runt omkring oss i naturen, inklusive både påfåglar och broccoli. Rimligen borde det ha funnits stabila lägen för ekosystemet som var mycket enklare än det här, om det var det bara var stabil balans som naturen strävade efter.

Men tydligen strävar inte naturen efter stabil balans, i vart fall inte bara. Naturen vill ha lite kul också, det är uppenbart. Det är förklaringen till alla märkliga varelser på jorden, inklusive de allra larvigaste som Douglas Adams skrev om och som BBC filmat.

Vi lägger till ytterligare en Grundläggande Princip, och lägger den allra först i ordningen:

o. Kreativitet

Varför allra först?

Kreativiteten måste ha kommit allra först, kanske till och med före universum självt. Om det nu trots allt var ett gudomligt väsen som skapade världen, då måste hen först ha fått idén att göra det. Klart kreativt, och innan det faktiskt hände.

Och om universum uppstod av sig självt för att en punkt ingenting någonstans i tomheten tröttnade på att vara ingenting, och blev Big Bang istället, då måste impulsen att göra nånting wild and crazy, någonting kreativt, ha kommit allra senast i samma ögonblick som universum skapades.

Och när vi tittar på världen omkring oss, ser vi att Kreativiteten inte bara fanns i det ögonblick när universum eller livet föddes. Den finns överallt runt omkring oss, och har gjort det genom hela historien.

Påfågeln och broccolin finslipades till sin form av Kvalitet, och lever vidare genom sexuell reproduktion, alltså en kombination av Samarbete och Kopiering. Men att en urocean av plankton för en miljon år sedan fick för sig att börja utvecklas i riktning mot påfågel och broccoli, det beror på att vårt universum genomsyras av Kreativitet som en grundläggande princip.

Universa vill ha lite kul.

Det är det nollte Kopimistiska K-et, den allra mest grundläggande principen av dem alla.

Med Kreativitet som en grundläggande princip som påverkar universum på alla nivåer kan vi ge oss i kast med ett av de stora problemen med den strikt vetenskapliga världsbilden.

Kopiera och Sprid!

7. Vetenskapen suger som religion

De vetenskapliga naturlagarna är ganska deprimerande läsning för den som vill känna entusiasm inför livet och framtiden. De målar upp bilden av ett trött och ovilligt universum, som mest bara vill lägga sig ner och dö.

Saker som är i vila vill helst fortsätta med det, säger Newton. Atomer och molekyler kan tänka sig att fnatta runt en stund för att hitta det läge som kräver minst energi, men sedan vill de helst stanna där, säger kemin. Allt går mot en fesljummen homogen gröt där ingenting intressant någonsin kan hända, säger termodynamiken.

Hej hopp, det var ju muntra besked.

De vetenskapliga modellerna är fria från självmotsägelser (mestadels), och de har ofta en klassisk inre skönhet som modellbyggen betraktat. Men de erbjuder inte mycket till krok att hänga upp framtidstro eller livsglädje på.

Vi är på restaurangen vid universums slut en stund efter sista beställningen, tycks vara vad vetenskapen säger. Ljuset är fortfarande tänt och det pågår alltjämt intelligenta diskussioner runt om i salen. Men personalen har i tysthet börjat förbereda för att stänga ner hela etablissemang, och det kan inte längre dyka upp någonting nytt på borden.

Just för ögonblicket kanske restaurangen Universum är ett fascinerande myller av mångfald, men det är bara en övergående fas, säger vetenskapen. Vi har de naturlagar vi har och som dök upp innan sista beställningen, och medan du läser det här håller de långsamt men tålmodigt på att

mala ner och slipa bort allt som kan väcka intresse och sticka ut. Universum idag är inte riktigt lika spännande som det var i torsdags, och ännu mindre än torsdagen innan det, för färden på det sluttande planet kan bara gå utför.

Ordningsvakter förklädda till fysiker med inriktning på termodynamik patrullerar restaurang Universums lokaler och säkerställer att varje händelse och rörelse, hur spektakulär och fascinerande den än kan verka på ytan, ändå bara är ytterligare ett steg mot den stora nedstängningen. Det universum som startade med en smäll är på väg att långsamt malas ner till en snyftning, och kommer sluta i den oändliga tråkigheten, säger den naturvetenskapliga dogmen.

Ungefär vid den här punkten brukar vetenskapsmännen känna sig nöjda med teoribygget och titta upp från sina formelsamlingar för att inhösta folkets applåder. Men till sin stora förvåning möts de inte alls av så stora skaror vetenskapligt ateistiska materialister som de hade förväntat sig, och som de tycker att de förtjänar.

Varför är det inte fler som jublar över deras elegant detaljerade beskrivning av ett sönderfallande universum på en meningslös färd mot den totala tråkigheten?

Det är en fråga som faktiskt uppriktigt förbryllar ett ganska stort antal vetenskapsmän, ofta med en IQ runt 150 eller mer. Hur kommer det sig att så många så smarta män och kvinnor går bet på en så enkel fråga?

Svaret är att även om det här är den världsbild som vetenskapsmännens formler beskriver, är det oftast inte alls vad de själva tror och känner i djupet av sitt hjärta. Men vi återkommer till det. Nu har vi de här deppiga naturlagarna att ta hand om.

Måste det verkligen vara mot lagarna om man vill känna lite glädje och förtröstan inför framtiden?

Att bara förneka att naturlagarna gäller är en möjlig utväg, men den är inte särskild attraktiv. "Ni vetenskapsmän kan ha alla era tjusiga lagar och teorier, men på min mark faller äpplen i den fart de själva behagar, och jag och mitt gevär tänker se till att det fortsätter vara så, i Herrans namn" är en ståndpunkt som man kan ha om man vill, men som de flesta människor inte tycker är särskilt elegant.

Man kan beklaga det faktum att vetenskapen ställer upp restriktioner för vad som kan passera som en någorlunda vettig religion, men i praktiken är det svårt att göra någonting åt.

Jag kanske inte gillar den allmänna relativitetsteorin, eftersom den är väldigt konstig och går emot allt jag lärde mig var sant när jag växte upp i en newtonsk värld, men att förneka att den stämmer vore bara fånigt. Även om jag själv inte förstår teorin (och det gör jag inte), så vet jag att min mobiltelefon använder den för att räkna ut positionen på GPS:en. Om den allmänna relativitetsteorin inte var en giltig beskrivning av världen skulle min telefon vara ännu mer vilse än jag själv när jag är i en främmande stad. Det är den inte.

Och eftersom den inte är det, tycks det enda realistiska alternativet vara att mer eller mindre motvilligt acceptera att relativitetsteorin, och alla de andra naturlagarna som vetenskapsmännen har upptäckt, är giltiga och måste följas, oavsett hur otillfredsställande det än må kännas ur religiös synvinkel.

En del kanske tycker att jag ger upp den här punkten för lätt, och att en riktig religion borde försvara sig med alla rimligt lagliga medel när den kommer i konflikt med vetenskapen. Men det har visat sig vara en ganska

misslyckad strategi för att hantera vetenskap och teknologi på frammarsch.

När den katolska kyrkan 1632 bestämde att Herr Galileo Galilei hade fel, och att jordkretsen står fast och icke vacklar, som det står i bibeln, kanske det kändes som en försvarbar position just då. Men även om så var fallet spårade det hela snabbt ur.

För att hålla fast vid ståndpunkten att solen löper i sin bana över en platt jord idag, tvingas man inte bara hävda att det finns en världsomfattande konspiration som innefattar alla sjökaptener och piloter som utåt låtsas att de navigerar på en glob, men i själva verket använder sina hemliga och sanna kartor över den platta jorden för att komma fram till sina respektive destinationer i tid.

Ur europeiskt perspektiv måste man också ta till sig den sorgliga insikten att alla amerikaner och australiensare tydligen är med i samma konspiration, annars skulle de inte låtsas ligga och sova mitt i natten varje gång man ringer dem från Europa under dagtid. Amerikaner och australiensare, å sin sida, skulle tvingas dra slutsatsen att en av de ledande medlemmarna i den här konspirationen måste vara den heliga romersk-katolska kyrkan, annars skulle de inte sända sin midnattsmässa live vid så många olika tidpunkter som alldeles uppenbart inte är midnatt runt om i världen.

Till slut blev den intellektuella bördan med att upprätthålla den här alternativa världsbilden för mycket för till och med den katolska kyrkan, med alla dess resurser. År 1992, tjugotre år efter månlandningen, kom påven Johannes Paulus II ut ur garderoben och erkände att trots allt är nog jorden bara en blågrön boll som snurrar runt en vanlig sol någonstans i de mindre attraktiva ytterområdena i en vanlig galax.

En rättvis och välförtjänt seger för vetenskapen,

absolut, med tanke på hur många vardagsmirakel i konsumentstorlek vetenskapen lyckats leverera under de mellanliggande 360 åren, medan kyrkan var upptagen med att klamra sig fast vid sin fasta och icke-vacklande jord.

Men inte särskilt uppmuntrande för vår självkänsla, vi som en gång var skapelsens krona, krönta med ära och härlighet och bara ett snäpp under en Gud som visserligen kunde vara ganska oberäknelig ibland, men som åtminstone fick oss att känna att vi var viktiga på något sätt i Hans stora plan.

Många människor känner att fastän vetenskapen är toppen, och har givit oss både mobiltelefoner och dubbelt så lång medellivslängd för dem som kommer i åtnjutande av dess frukter, så förlorade vi ändå något när vi bytte bort vår speciella relation som Guds utvalda mot teknikens underverk.

Men att ”byta bort” saker luktar knapphetskonomi och tänkande som hörde hemma i det andra årtusendet. Det är inte Kopimism.

Målet med Kopimismen måste vara att förena vetenskap och religion, vilket betyder att vi måste respektera vetenskapen. Men ska den vara en religion måste den också erbjuda en väg framåt och en positiv vision. Vi vill inte behöva välja antingen eller, vi vill ha både teknikens under och en känsla av en högre mening och anledning till hopp.

Det här är vad Kopimismen vill erbjuda. Tack vare de Fyra Kopimistiska K:na – Kreativitet, Kopiering, Ksamarbete och Kvalitet – kan vi det.

Kopiera och Sprid!

8. Kampen mot termodynamiken

Efter den förra kopimistiska predikan om naturlagarna och restaurangen vid universums slut, skrev Björn Persson några kommentarer som jag vill lyfta fram och hålla med om.

Björn Persson skrev:

Du får det att låta som om vetenskapen predikar att slutet är nära. Det stämmer inte särskilt bra. Det är sant att vetenskapen säger att allt kommer att ta slut en dag, men den ger också en uppskattning av hur lång tid det kommer att ta, och det visar sig att Restaurang Universum kommer fortsätta vara öppen mycket mycket mycket MYCKET länge. Det finns massor av tid att Kopiera, Ksamarbeta och sKapa Kvalitet, och universums värmedöd är definitivt ingenting vi behöver bry oss om på den mänskliga tidsskalan. Jag finner det mycket mer betryggande än en religion med gudar som kanske får för sig att förstöra världen imorgon bara för att de känner för det.

Det här är alldeles sant, och om jag råkade skrämman upp några till panik genom att avslöja hur termodynamikerna föreställer sig världens undergång, då hoppas jag att de kan andas ut efter att ha läst det här förtydligandet. Även de mest alarmistiska förutsägelseerna ger oss många miljarder år innan det händer, så det är väl tidigt att gripas av panik. Om du har tänkt stå i ett gatuhörn med en slutet-är-nära-skyld har du väldigt gott om tid att ta en kopp kaffe först.

Men det gör ju inte direkt termodynamikens lagar mindre deprimerande. Inte nog med att de presenterar en vision om oändlig långtråkighet, de säger också att det kommer gå i snigelfart att ta sig dit. Sen när blir tråkighet som dessutom går långsamt så himla mycket roligare?

Termodynamiken börjar mer och mer te sig som den elaka bossen som vi måste göra någonting åt om vi ska kunna ha nåt kul i det här universumet.

Björn Persson fortsatte:

Det är också fel att säga att universum är mindre intressant idag än i torsdags. Tillståndet med maximal entropi är förvisso inte särskilt intressant, men det är inte tillståndet med minimal entropi heller. De intressanta sakerna händer mellan de här två extrempunkterna, och det är precis där vi är nu. Om du vill påstå att vi har passerat "peak interest" och nu är på väg utför får du bevisa det, för jag ser inga tecken på att så skulle vara fallet.

Det här är en mycket intressant fråga. I den kopimistiska världsmodellen har vi Kreativitet som en Grundläggande Princip som kan motverka den ständiga ökningen av entropi med tiden. Eftersom vi ser Kreativitet som en osynlig kraft som genomsyrar universum överallt och alltid, är det enda som behövs för att universum ska bli roligare från en torsdag till nästa att kraften Kreativitet är tillräckligt stark för att motverka de andra naturkrafterna som drar universum mot den långa och tråkiga värmedöden.

För en Kopimist finns det hopp, utan att behöva bryta mot termodynamikens lagar.

Men vad är standarduppfattningen i den vanliga fysiken på den här punkten? Om det är sant att komplexiteten i

universum faktiskt ökar nu, eller åtminstone att komplexiteten ökade vid någon historisk tidpunkt, var kom den ökningen ifrån? Vad är drivkraften bakom det enligt klassisk mainstream-fysik?

Själv kan jag inte tillräckligt med fysik för att kunna svara på den frågan, men jag hoppas vi i framtiden kommer få se en givande diskussion mellan dem som kan mer om termodynamik än jag gör och kopimistiska teologer.

Det här förefaller vara en bra utgångspunkt för vidare utforskning av Kreativitetens roll i universum.

Björn Persson avslutade:

Se det så här:

Termodynamiken visar att om komplexa saker lämnas åt sitt öde kommer de sakta men säkert förlora sin komplexitet och sin kvalitet. Men förfallet kan motverkas genom att kopiera dem kontinuerligt.

Därför bör en god kopimist fortsätta kopiera och skapa intressanta saker med allt större kvalitet, och bidra till att bekämpa förfallet genom att öka den totala komplexiteten snabbare än förfallet kan minska den.

Min enda kommentar är: Yess! Det här är teologisk konstruktivism när den är som bäst.

Vi har gått direkt från de fyra kopimistiska K-na – Kreativitet, Kopiering, Samarbete och Kvalitet – och fysikens allra mest grundläggande lagar, till en praktisk tumregel för hur man bör leva ett fromt kopimistiskt liv. Och inte bara det: Tumregeln som vi byggt på den här teoretiska grunden sammanfaller precis med det vi redan kände i våra hjärtan borde vara rätt sätt för en kopimist att

agera här i världen.

Vi är på rätt spår.

Kopiera och Sprid!

9. Naturlagarna sätter bara scenen

Det kanske inte är så konstigt att naturlagarna känns bara deprimerande när man läser dem. Vi kallar dem ju trots allt ”lagar”, och lagar tenderar att vara ganska deprimerande, och fullständigt missa allt som är kul.

Om du aldrig hade varit på en pub men hade läst alla lagar som reglerar den, skulle du antagligen inte känna dig särskilt sugen på att besöka en. Du skulle ha läst sida upp och sida ner med lagar och förordningar som handlar om fylleri, stökigt beteende, slagsmål, matförgiftningar och utspädd öl. Om det här var hela sanningen om en kväll tillsammans med vänner över ett glas vore det klokt att hålla sig undan.

Men naturligtvis berättar lagarna som reglerar pubar inte hela sanningen. De sätter upp gränser som alla inblandade får hålla sig inom, men de nämner överhuvudtaget inte hur magiskt det kan vara att spendera en trevlig afton i goda vänners lag.

Lagarna som reglerar en teater fungerar på samma sätt. De innehåller massvis med regler om hur teaterbyggnaden ska vara utformad och var nödutgångarna ska vara placerade, men (åtminstone i ett fritt samhälle) finns det mycket få lagar som reglerar det som försiggår på scenen, och ingenting alls om den magi som man kan uppleva i publiken när man ser någonting riktigt bra.

Lagarna för teatrar sätter scenen, men lämnar öppet vad som händer på den.

Naturlagarna fungerar på samma sätt. De lägger en

grund och sätter scenen för att intressanta saker ska kunna hända på nästa nivå. Det är sant att själva lagarna bara är en massa begränsningar av vad som kan hända i världen, men det faktum att de är deprimerande läsning betyder inte att vi behöver känna oss deprimerade över meningen med universum.

Hur begränsade vi än må känna oss av naturlagarna, kan vi trösta oss med det faktum att **allt som inte är uttryckligen förbjudet kan och bör ses som en möjlighet.**

Enligt Newtons (eller Einsteins) gravitationsteori faller ett äpple och en sten till marken på precis samma sätt, med precis samma hastighet. Betyder det att vetenskapen säger att ett äpple och en sten är likadana? Är du ett offer för ovetenskaplig vidskeplighet om du tycker om att äta äpplen, men vägrar att äta sten?

Nej, naturligtvis inte. Att påstå det vore att fullständigt missförstå hur vetenskapens lagar fungerar, och vad de säger och inte säger. Det är sant att gravitationsteorin inte gör någon skillnad mellan äpplen och stenar, eftersom den inte innefattar begreppet "smak" som en faktor. Men det betyder *inte* att gravitationsteorin motbevisar eller förnekar existensen av smak. Den säger ingenting alls om saken. Det betyder att den inte utesluter det, så det kan mycket väl finnas.

När en snowboardåkare gör ett hopp kommer gravitationsteorin mycket exakt förutsäga hur hennes tyngdpunkt kommer förflytta sig genom luften. Men den kommer inte säga någonting alls om de flips och spins och andra konster som publiken är intresserad av. De beskrivs av andra fysikaliska rörelselagar, som inte motsäger gravitationsteorin, men kompletterar den. Vad snowboardåkaren än gör för rörelser kommer det inte leda till att hon plötslig blir hängande i luften och har upphävt

gravitationen. Men det finns en hel massa ganska fantastiska moves som hon kan göra utan att behöva bryta mot några naturlagar.

Gravitationslagen placerar inga begränsningar alls på någonting, förutom det som den uttryckligen påstår sig förutsäga. Vad den anbelangar är vad som helst möjligt på alla områden som är utanför det som lagen omfattar, från snowboardåkarens flips och spins till den mentala inställningen hon hade när hon vann guldmedaljen.

Snowboardåkarens rotationer runt sin tyngdpunkt beskrivs av andra grundläggande fysikaliska lagar, medan en vinnarens mentala inställning inte gör det. Men vad gravitationslagen anbelangar är båda situationerna lika okay. Så länge ingen påstår att med rätt attityd kan man trotsa gravitationen och börja levitera, har de grundläggande fysikaliska lagarna ingen åsikt alls om existensen eller vikten av mentala inställningar. De bekräftar det inte, men de förnekar det verkligen inte heller.

Ett annat exempel är de kemiska lagar som vi lärde oss i skolan. De lagarna säger att vissa atomer känner att de saknar några elektroner, medan andra känner att de har för många. Det får dem att dras till varandra om de får en chans att jämna ut det hela.

En syreatom känner att den har två elektroner för lite, och väteatomer känner att de har en elektron för mycket. Det gör dem väldigt angelägna (som i vätgasexplosion) att förena sig med varandra så fort de får chansen, och det resulterande ämnet (vatten) är mycket stabilt. Allt det här förutsägs av kemins grundläggande lagar.

Samma grundläggande lagar säger att en kolatom samtidigt känner att den har fyra elektroner för mycket och för lite, vilken gör dem villiga att bygga molekyler tillsammans med andra atomer av sitt eget slag. Kemins grundläggande lagar

lägger inga begränsningar på hur komplicerade sådana kolbaserade molekyler får vara, men de säger inte heller någonting om huruvida det faktiskt kommer finnas en massa väldigt komplicerade molekyler, eller hur de molekylerna i så fall ser ut om de existerar. Kemins grundläggande lagar förutspår inte självreproducerande dubbelspiraler med svindlande komplexitet, men de förnekar inte möjligheten.

Det är så alla vetenskapliga teorier och formler fungerar.

Vetenskapliga teorier påstår sig säga sanningen och ingenting annan än sanningen. Men ingen vetenskaplig teori påstår sig någonsin säga *hela* sanningen.

De underliggande naturlagarna placerar vissa restriktioner på vad som kan hända på nästa komplexitetsnivå. Atomer kan inte bryta mot kemins grundläggande lagar. Snowboardåkare kan inte levitera. Man kan inte gå på vatten.

Men bortsett från de här och liknande begränsningar, går vad som helst bra.

Hela tanken med metaforen om jättars axlar är att man får stå på dem och lägga till vad man vill, så länge det inte motsäger basen man står på.

Man kan lägga till mer vetenskap, som när biokemin las till den grundläggande kemien. Eftersom de biokemiska lagarna som beskriver DNA-molekyler inte motsäger de grundläggande kemiska lagarna för kolatomer är de fria att lägga till vad de vill på de axlarna, och ingen har några problem med relationen mellan grundläggande kemi och avancerad biokemi.

Lagarna för avancerad biokemi lägger till magi och mirakel på platser där kemins grundläggande lagar bara säger "det

är slumpmässigt”. Vi vet nu att formen på komplexa proteiner inte alls är slumpmässig, även om det var vad vetenskapen sa på den tiden då grundläggande kemi var den enda kemi som hade blivit uppfunnen.

När en vetenskaplig teori säger ”slumpmässig” betyder det *inte* ”Gå vidare, här finns inget att se!”. Faktum är att det ofta betyder precis det motsatta: ”Det här är oreglerat område, så här kan det dyka upp magi!”. Att vi kan lägga till saker till den kunskapsmassa som utgör den kända vetenskapen är själva kärnan i den vetenskapliga filosofin. Vi kan lägga till vetenskap till vetenskapen för att få mer avancerad vetenskap.

Eller så kan vi lägga till metafysik eller religion på grunden som vetenskapens jättar har lagt. Då blir resultatet metafysik eller religion snarare än vetenskap, eftersom tilläggen vi gör inte lever upp till vetenskapens krav (som att vara underbyggda av en massa vetenskapliga bevis). Men så länge tilläggen inte motsäger vetenskapen behöver vi inte välja mellan vetenskap och religion. Vi kan tro på bägge.

Det här är vad Kopimismen vill uppnå. Vi accepterar att naturlagarna i det stora hela är en god beskrivning av de aspekter av universum som de faktiskt beskriver. Men på de axlarna **lägger vi till de Fyra Kopimistiska K-na – Kreativitet, Kopiering, Samarbete och Kvalitet** – för att ge mål och mening med universums utveckling. Även om det vi lägger till inte är vetenskap, utan metafysik eller religion, följer vi reglerna för hur man lägger till saker till vetenskapen.

Vi noterar att även om naturlagarna är fantastiskt bra för att förklara en hel massa saker, utger de sig inte på något sätt för att beskriva allt som går att veta, inte ens tagna tillsammans.

Enligt vetenskapen kan det inte finnas någon Gud som får

äpplen att falla uppåt bara för att han känner för det. Det skulle bryta mot naturlagarna. Men det kan mycket väl finnas en Gud därute som vidrör människors sinnen och (åtminstone ibland) inspirerar dem till att göra stordåd. Den sortens Gud behöver inte bryta mot några naturlagar för att vara effektiv.

Richard Dawkins och andra religionskritiker har rätt när de påpekar att det finns en motsättning mellan den abrahamitiska guden som beskrivs i Bibeln, och vetenskapens lagar såsom vi känner dem. Jungfrur som föder barn, och profeter som går på vattnet och återuppväcker folk från det döda, är fenomen som står i strid med vetenskapen. En religion som insisterar på att de miraklen är verkliga går inte att på ett rimligt sätt förena med vetenskapens läror. Den som vill vara bokstavstroende på Abrahams Gud får endera avfärda vetenskapen som falsk, eller acceptera att leva med en världsbild som inte hänger ihop.

Men det behöver inte betyda att *alla* tänkbara religioner står i konflikt med vetenskapen.

Vetenskapen motbevisar inte att det skulle finnas magi, mirakel eller metafysiska strukturer som ger skapelsen mål och mening. Det är ju trots allt så att varje tillräckligt avancerad teknologi är omöjlig att skilja från magi, så om vetenskapen var fundamentalt oförenlig med varje form av magi, skulle det betyda att inga stora vetenskapliga genombrott någonsin skulle vara möjliga. Så är det ju uppenbarligen inte.

Den Kopimistiska religionen lägger till fyra grundläggande principer till den beskrivning av världen som vetenskapen ger oss. Det är de Fyra Kopimistiska K-na: Kreativitet, Kopiering, Samarbete och Kvalitet.

De principerna motsäger inte vetenskapen på något sätt. De är *utom*-vetenskapliga, i betydelsen att de går bortom

vad (dagens) vetenskap lär. Men de är inte *anti-*vetenskapliga, eftersom de inte står i konflikt med vetenskapens kunskapsmassa, eller med de filosofiska principer som ligger till grund för vetenskapen.

Som Kopimister tror vi på vetenskapen, eftersom den uppenbarligen fungerar och är otroligt nyttig. Men vi tror också på en värld fylld av magiska saker som tålmodigt väntar på att våra sinnen ska bli så skarpa att vi upptäcker dem.

Vi Kopimister tror att de fyra K-na – Kreativitet, Kopiering, Samarbete och Kvalitet – erbjuder ett perspektiv som kommer låta oss se magiska saker, och få en djupare förståelse av världen vi lever i. Tiden får utvisa om vi har rätt i det. Men rätt eller fel, har vi i vart fall visat att det inte finns någonting antivetenskapligt i vår tro.

Sprickan mellan vetenskap och religion som uppstod med Isaac Newton, och har bestått in i våra dagar, går i själva verket att överbrygga enkelt. Det enda som behövs är att Vetenskapen visar lite ödmjukhet och inte påstår sig förklara mer än den faktiskt gör, och att Religionen visar lite sunt förnuft och inte insisterar på mirakel som alldeles uppenbart bryter mot de underliggande naturlagarna. Det finns gott om plats i universum för all magi någon någonsin skulle kunna önska sig.

”Betrakta med glittrande ögon hela världen omkring dig, för de största hemligheterna finns alltid gömda på de mest oväntade ställen. De som inte tror på magi hittar dem aldrig.” påminner författaren Roald Dahl oss i ett topprankat citat.

Det är precis vad den Kopimistiska religionen vill göra.

Kopiera och Sprid!

10. Paradoxen med de muntra ateistiska vetenskapsmännen

I de föregående kapitlen har vi sett hur naturlagarna förutspår en undergång och elände, och predikar att allt bara är en meningslös följd av hur det av en slump råkar ha blivit. Betyder det att vetenskapsmän i allmänhet känner sig dystra och sorgsna när de tänker på universum?

Nej, inte alls. Precis tvärtom, faktiskt.

Man behöver inte ha sett många populärvetenskapliga tevedokumentärer om livet, universum och allting för att ryckas med av den entusiasm och känsla av förundran som både berättaren de vetenskapsmän som förekommer i programmet utstrålar. De matematiska formlerna som de har upptäckt och som beskriver universum må vara aldrig så deprimerande. Men vetenskapsmännen som säger att de tror på de formlerna, och bara de formlerna, brukar vara hur muntra och optimistiska inför framtiden som helst.

Richard Dawkins är en av de främsta evangelisterna för att tro på vetenskapen, och bara vetenskapen. Dawkins slog igenom med boken *Den själviska genen* som kom ut 1976. Boken presenterar en syn på evolutionen som sätter generna i centrum, och introducerade också begreppet *mem*, berättar Wikipedia.

I boken *Verklighetens magi* från 2011 summerar Dawkins sin syn så här:

Den verkliga världen, sedd så som vetenskapen ser den, har en egen magi – det slags magi jag

kallar poetisk magi: en inspirerande skönhet som är så mycket mer magisk eftersom den är verklig, och eftersom vi kan förstå hur den fungerar. I jämförelse med den verkliga världens magi ter sig trollformler och trolleritrick billiga och pråliga. Verklighetens magi är varken övernaturlig eller något trick, utan helt enkelt underbar. Underbar och verklig. Underbar för just för att den är verklig.

Det här är en mycket bra, förnuftig och vacker ståndpunkt, som ligger mycket nära vad Kopimismen också säger. Vi Kopimister ser världen som en magisk och spännande skapelse under ständig utveckling, drivet av de fyra grundläggande principerna Kreativitet, Kopiering, Samarbete och Kvalitet. Citatet från Dawkins uttrycker på ett koncist och vackert sätt vad vi Kopimister tror.

I den Kopimistiska tron har vi lagt till de fyra grundläggande principerna, speciellt Kreativitet och Kvalitet, till den vetenskapliga grund som vi delar med Dawkins. Det gör det lätt för oss Kopimister att motivera vår positiva syn på livet.

Vi tror att det finns Kvalitet som leder oss i rätt riktning mot det goda. Vi tror att Kreativitet kommer att fortsätta driva oss framåt, och vi tror att Kopiering och Samarbete är verktyg för att omvandla kreativa idéer till ny verklighet. När naturens skönhet fyller oss med den känsla av förundran som Dawkins beskriver så väl, har vi ett stabilt teologiskt och filosofiskt argument för att motivera våra glada leenden.

Men Dawkins själv har betydligt sämre teoretisk underbyggnad för sin positiva världsbild, om han vill basera den enbart på vetenskapen och ingenting annat.

Enligt evolutionsbiologin, som är Dawkins' främsta vetenskapliga område, kan hela livets mirakel beskrivas

som resultatet av slumpmässigt brus i den sexuella reproduktionen, kombinerat med en grovt tillyxad mekanism för att rensa ut de individer som misslyckas med att hävda sig i det totala kriget om knappa resurser. Vad är det som är så underbart med det?

Om det finns skönhet i ett universum som kontrolleras helt av slumpen och mekaniska lagar, då är det i så fall meningslös skönhet. Enligt vetenskapen och Dawkins har den skönheten bara uppstått av en slump, precis som om det råkar glittra vackert i glasbitarna på marken när någon har slagit sönder ett skyltfönster. Även om det ser ut som en hög med gnistrande och värdefulla diamanter på marken är det bara en illusion, och det finns inget att sakna när gatsoparna har städat bort det.

Dawkins har naturligtvis all rätt i världen att ha sin förtröstansfulla och positiva världsbild, och vi Kopimister delar den. Vi tror att många människor skulle bli lyckligare om de anslöt sig till oss i den tron. Men om Dawkins vill hävda att han baserar sin positiva världsbild på enbart vetenskapen och ingenting annat, finns det ett stort glapp mellan vad vetenskapens lagar säger om universum och hur vetenskapsmännen faktiskt uppfattar det på ett känslomässigt plan.

Albert Einstein är ett annat exempel på en framstående vetenskapsman som har en världsbild som är ateistisk, men fylld av förundran och förtröstan inför framtiden. Dawkins använder Einstein som exempel i boken *The God Delusion*, och citerar Einstein (på sid 36):

Jag är en djupt religiös icke-troende. Det är en på sätt och vis ny sorts religion.

Jag har aldrig pådyvlat Naturen något syfte eller mål, eller någonting som kan uppfattas som antropomorfiskt. Vad jag ser i Naturen är en magnifik struktur som vi bara kan förstå

mycket ofullständigt, och som bör fylla varje tänkande människa med en känsla av ödmjukhet. Det här är en uppriktigt religiös känsla som inte har någonting att göra med mysticism.

Återigen, ett mycket förnuftigt och positivt sätt att se på världen, men den positiva känslan tycks ha mycket lite koppling till de ekvationer som han baserade sin modell av universum på.

Enligt Einsteins gravitationsteori är universums öde att bli endera ett svart hål där allting har krossats, eller en allt tunnare tomhet där allting är för långt bort från allting annat för att kunna göra någonting intressant. Vilken version av oändlig tråkighet som utgör universums framtid beror på värdet av en kosmologisk konstant som kanske eller kanske inte existerar, men som i vart fall ingen tycker om.

Det här är vad Einsteins teori säger om det universum vi lever i. Vad har han att känna sig så nöjd och glad över?

Kopimismen löser den skenbara motsägelsen mellan vetenskapsmännens dystra teorier och muntra syn på livet genom att lägga till de fyra fundamentala principerna till de lagar som vetenskapen beskriver, speciellt Kreativitet och Kvalitet. De här principerna motsäger inte vetenskapen. De är bara ett tillägg till de strikt vetenskapliga naturlagarna, som hjälper oss förklara verklighetens magi och känna förtröstan inför framtiden, trots att vi inte kan säga vad den framtiden kommer att innehålla.

När Dawkins pratar om verklighetens inspirerande skönhet har han alldeles rätt. Naturen är fylld med den mest svindlande skönhet, från den minsta detaljen på en insekts antenn upp till magnifika ekosystem som går från horisont till horisont. Det här är vad Robert M. Pirsig i *Zen och konsten att sköta en motorcykel* kallar Romantisk skönhet,

den sorts skönhet som man uppfattar omedelbart med ögat.

Dawkins har också rätt när han talar om hur underbart det är att vi kan förstå hur verkligheten fungerar, att vi kan lära oss uppskatta det som Pirsig skulle kalla universums Klassiska skönhet, den strukturella skönheten som gör att allt passar ihop.

För en Kopimist är det lätt att hålla med både Dawkins och Einstein i deras känsla vördnad och förundran inför naturens storslagenhet. Det är så vi också känner.

Men även om vi håller med dem, noterar vi att i det ögonblick som dessa framstående vetenskapsmän började prata om skönhet lämnade de vetenskapens område, och gav sig in på filosofiska spekulationer.

”Skönhet” är inget vetenskapligt begrepp inom vare sig fysik eller biokemi. Som Pirsig påpekar finns det inga vetenskapliga instrument som kan mäta skönhet eller Kvalitet objektivt, och det finns ingen som tror att någon kommer kunna designa sådana instrument i framtiden heller. En hörnsten i Pirsigs filosofiska resonemang är att han vägrar att ge en vetenskaplig definition av Kvalitet, eftersom varje försök att göra det skulle reducera det till någonting annat och mindre.

Den Kvalitet som Pirsig talar om är inte en del av vetenskapen som vi känner den, men den står heller inte i motsatsställning till vetenskapen på något sätt. Den är ett tillägg, inte en ersättning. Anledningen till att Pirsig överhuvudtaget började fundera på Kvalitet var att han ville försvara Vetenskapen, som han kallade för *Förnuftets kyrka*, mot verkliga eller inbillade metafysiska hot.

Så även om både Dawkins och Einstein och Pirsig är utanför vetenskapens område när de pratar om skönhet, är det inget fel med det. Skönhet är inget *anti*-vetenskapligt

begrepp, det är ett *utom*-vetenskapligt. Det motsäger inte vetenskapen utan går bara bortom den, och talar om saker som inte beskrivs av de matematiska formlerna som representerar naturlagarna.

Inget fel med det, men det förtjänar att påpekas i tydlighetens namn.

Jag tror att Dawkins och andra evangelister för vad de kallar en ”vetenskaplig” ateistisk världsbild skulle tjäna på att erkänna att deras trossystem inte bara består av vetenskapens lagar och ingenting annat, utan av ytterligare komponenter också.

Jag tror att många människor som överväger att ge upp sina gamla religiösa föreställningar till förmån för en mer ateistisk världsbild känner filosofisk klaustrofobi när argumenten för en vetenskapsbaserad världsbild presenteras som ”vetenskap, och ingenting annat än vetenskap”.

Eftersom Dawkins pratar om ”skönhet”, som inte är ett vetenskapligt begrepp, har han uppenbarligen tagit åtminstone ett steg bortom vetenskapen som sådan i den världsbild han förespråkar.

Varför inte erkänna det, när det skulle kunna ta bort en barriär som åtminstone vissa människor känner att de måste ta sig över innan de på allvar kan överväga det budskap som Dawkins och andra försöker dela med sig av?

Vi Kopimister tror på vetenskapens lagar, men vi tror att universum innehåller mer än bara så. Vi tror inte bara på vetenskapen utan också på de Fyra Grundläggande Principerna, de Fyra Kopimistiska K-na Kreativitet, Kopiering, Samarbete och Kvalitet.

Med Kvalitet som en av våra Grundläggande Principer kan vi hålla med helhjärtat om att naturen verkligen är vacker,

både i Romantisk och Klassisk bemärkelse, som Pirsig förklarar de termerna i *Zen och konsten att sköta en motorcykel*.

Kopimismen går inte emot vetenskapen, så i likhet med Dawkins är vår tro inte antivetenskaplig. Men vi påpekar att **för att tro på vetenskapens skönhet räcker det inte med att tro på vetenskapen enbart. Man måste tro att det finns något som förtjänar att kallas ”skönhet” också.**

Vi Kopimister erkänner att vi gör det, och att vi ser ett universum fullt av det.

Det här är en insikt och en världsbild som vi vill dela med oss av.

Kopiera och Sprid!

11. Kopimismen och *The God Delusion*

Richard Dawkins har skrivit boken *The God Delusion* där han sågar Gud jäms med fotknölarna, i vart fall den kristna guden som vi är vana vid (och de närbesläktade varianterna inom judendom och islam).

The God Delusion är skarpt och roligt skriven, och är en utmärkt startpunkt för funderingar kring religioner.

Vi kan undersöka hur den kopimistiska skapelsemyten skulle stå sig mot den religionskritik som Dawkins framför.

Till att börja med skjuter Dawkins in sig på tanken på Gud som skapare av hela universum. Den tycker han inte hänger ihop, och det har han rätt i. Skapelseberättelsen i Gamla Testamentet, som är gemensam för judendomen, kristendomen och islam, är gravt ologisk.

Om det nu var Gud som skapade värden, då måste ju han själv varit ännu mer komplicerad än världen han skapade, och funnits innan den skapades. Var kom han ifrån?

Istället för att behöva förklara hur världen uppstod, har man istället att förklara hur någonting ännu mer komplicerat än världen uppstod. Tack så mycket för det, men det blir det ju knappast enklare av. Det har Dawkins alldeles rätt i. Det där är fel riktning.

Men Kopimismens skapelselära, hur skulle den klara sig mot den kritik som Dawkins riktar mot Gamla Testamentet?

Kopimismens skapelseberättelse börjar så här:

I begynnelsen var jorden en illaluktande soppa av ammoniak, metangas, och otäcka giftiga kemikalier. Atmosfären sprakade av blixtrar fyllda av ren energi. Någoting ville födas.

På sätt och av skäl som ännu inte är utredda uppstod ribosomerna, som kunde kopiera. Detta var början till livet. Vi ser därför Kopieringen som den första manifestationen av den gudomliga själen.

Vad skulle Dawkins säga om det?

Till att börja med undgår Kopimismen problemet med att förklara var Gud kom ifrån, eftersom han eller hon inte har kommit in i berättelsen ännu. Det finns en manifestation av en gudomlig själ, så vi anar att det är en gud i faggorna, men eftersom han eller hon ännu inte har visat sig behöver vi inte bekymra oss om vad hen kom ifrån, i vart fall inte ännu. Hittills är allt okay enligt rent ateistiska vetenskapliga principer. Gud finns inte ännu.

Det enda som finns är en jord i urtillstånd, men den antar vi har tillkommit på sedvanligt sätt.

Här har vi en väldefinierad startpunkt som Kopimismen och vetenskapen kan vara helt överens om. Just det är i och för sig inte ett krav som Dawkins uttryckligen ställer, men jag tror han blir glad åt det. Det som *The God Delusion* handlar om är ju hur dåligt (de abrahamitiska) religionerna passar ihop med vetenskapen.

För Kopimismen går det bättre. I Kopimismen har vi redan innan berättelsen ens har börjat hittat en beröringspunkt som passar perfekt mellan den föreslagna religionen och vetenskapen.

Skapelseberättelsen i sig är visserligen knappast tillräcklig för att det ska kännas rimligt att kalla Kopimismen för en

religion utifrån bara den beskrivningen. Lite mer ska en religion innehålla. Exempelvis finns det ju som tidigare påpekats ingen Gud, och det är ett krav som i vart fall Dawkins ställer.

Men skapelseberättelsen skulle i vart fall kunna vara en startpunkt för en religion som inte omedelbart stupar på någon av de självmotsägelser som Dawkins påpekar hos andra religioner.

Det är en lovande början för Kopimismen. Det tror jag Dawkins håller med om.

Kopiera och Sprid!

12. Kopimismen och sex

Religionskritikern Richard Dawkins har gjort en teveserie i tre delar som heter *Sex, döden och meningen med livet*. Första avsnittet fokuserar på sex.

Dawkins konstaterar att de flesta stora religioner har mycket starka synpunkter på hur människor utövar sitt sexliv, men att de synpunkterna härstammar från bronsåldern. Idag bidrar de bara till att helt i onödan skambelägga människor för att de är människor, och värsta fall till att lägga grunden för trakasserier mot grupper av människor som faller utanför den allra snävaste heteronormativa mallen.

Som kopimist kan jag bara hålla med Dawkins om det han säger i det här programmet. Han visar med statistik hur den kristna kyrkans ihärdiga predikande mot exempelvis onani inte haft den minsta inverkan på hur mycket kristna respektive icke-troende faktiskt onanerar. De siffrorna var identiska enligt statistiken, typ 95% av alla män och 70-75% av alla kvinnor.

Den enda skillnaden var att en stor del av de kristna onanisterna kände en stark skam som de mådde dåligt av. Så fullständigt onödigt. Det finns väl ingen aktivitet i världen som samtidigt är så billig, rolig, och fullständigt ofarlig som just onani, och som är så naturlig.

Än värre blir det när bronsåldersmoralismen i traditionella religioner blir till ursäkt för intolerans mot vissa grupper, som till exempel homosexuella. Hur kan världsreligioner som påstår sig stå för ett kärleksbudskap plötsligt vilja fördöma kärleken när den uppstår mellan två

människor av samma kön?

På den här punkten måste de stora världsreligionerna skärpa sig. En majoritet av de homosexuella i världen lever under förtryck i samhällen där de inte öppet kan visa sin kärlek. Olika kyrkor står oftare på förtryckets sida än den motsatta. Det är inte acceptabelt. När en grupp människor blir utsatta för trakasserier för att de visar kärlek borde varje kyrka värd namnet stå på deras sida.

Tills vidare finns Kopimismen. Vi fördömer ingen människa för att han eller hon har förmågan att älska medmänniskor av ett visst kön. All kärlek är bra kärlek. Samtyckande vuxna får göra vad de vill, och det angår ingen som inte är personligen inbjuden att delta.

Den här inställningen borde alla religioner ha av rena toleransskäl. Men för Kopimismen finns det dessutom starka teologiska argument för att ha en positiv inställning till sex.

Sex är Kopiering, och därmed en hyllning till den Grundläggande Princip som givit Kopimismen dess namn.

Det yttersta syftet med sex är att föra livet vidare genom framställning av nya individer. Med sexuell reproduktion handlar det dessutom inte om framställning av identiska kopior utan om remixing, det som vi ser som den högsta formen av kopiering. Vår skapelseberättelse handlar om hur livet uppstod och förs vidare genom Kopiering. Det är mer eller mindre självklart att Kopimismen vill och bör se sex som någonting i grunden positivt.

Och med den här positiva grundsynen på sex finns det ingen anledning att inskränka sig till bara rent reproduktivt sex. Homosexualitet, pornografi, onani, oralsex, sex med kondom, eller sex mellan makar som varit gifta i 50 år och fortfarande gillar att göra det fast de inte längre är fertila. Ingen av de här formerna av sex kan visserligen ge upphov

till barn, men det är ju uppenbart att de har med sex att göra. Även sex som inte leder till barn är i sig en hyllning till Kopieringen, det första av Kopimismens fyra K.

Om man nödvändigtvis ska lägga en religiös innebörd i att Onan spillde sin säd på marken, då är väl det rimliga att se det som ett fruktbarhetsoffer, och därmed en Gudi behaglig gärning. Annars kan man nöja sig med att det är hans privatsak.

Inom Kopimismen ser vi sex som en gåva från gudarna, och en manifestation av Kopieringens kraft.

Och vi tycker i vart fall inte att någon ska skuldbelägga samtyckande vuxna för att de lever ut det faktum att de är människor. I den här frågan har Dawkins helt rätt.

Kopiera och Sprid!

13. Ett kopimistiskt moralsystem

Religioner brukar innehålla ett moraliskt regelverk som berättar vad som är rätt och fel. I Kopimismens fall går det moraliska regelverket att härleda direkt ur de Fyra Kopimistiska K:na:

- **Kreativitet**
Vi ser kreativiteten som drivkraften som för världen framåt, och som någonting positivt. Därför vill vi se ett samhälle byggt på största möjliga frihet, så att kreativiteten kan blomma ut. Vi ser mångfald som ett positivt uttryck för kreativiteten i världen.
- **Kopiering**
Vi ser det som någonting positivt när kultur och kunskap sprids, och blir till nytta och glädje för människor. Vi ser sex som någonting positivt och en hyllning till kopieringen som grundläggande princip.
- **Samarbete**
Vi hyllar samarbete och vill ha ett lugnt, tryggt och glatt samhälle där människor kan leva i fred. Av det följer de allmänna humanistiska principer som i princip alla är överens om. Du skall icke stjäla och icke dräpa. Våld får inte användas utom i självförsvar som sista utväg. Behandla andra som du själv vill bli behandlad. Försök vara generös och hjälpsam. Le, och hela världen kommer le tillbaka. Sunt förnuft och vanlig hygglighet. Ingenting oväntat med de här reglerna.
- **Kvalitet**
Inom de abrahamitiska religionerna anses de

moraliska reglerna vara dikterade direkt av Gud. Måste de inte vara det för att få legitimitet? Inom Kopimismen tycker vi inte det. Vi menar att det finns en grundläggande princip som heter Kvalitet, och som vi människor har förmågan att uppfatta. Vi har alla en inre moraliskt kompass, och vi är fullständigt kapabla att själva veta vad som är rätt och fel. Precis som Richard Dawkins tror vi på människan, men tack vare Kvalitet kan vi också svara på varför.

Ingen Kopimist torde bli särskilt förvånad över innehålllet i det här moralsystemet. Det är frihetlig humanism, precis som man skulle förvänta sig. Den här moralen är inte unik för Kopimismen, utan har uttryckts av många stora filosofer från upplysningen och framåt.

I musiksagan Kamomilla stad har exempelvis Överkonstapel Bastian skrivit ihop en egen lag för denna staden sin, och uti hans Komomilla-lag det står:

Man får inte plåga andra,
man ska alltid bjuda till,
men i övrigt får man göra vad man vill.

Det är en summering så god som någon.

Överkonstapel Bastian tror på det goda i människan, och på att vi har en inre moralisk kompass som visar rätt i de allra flesta fall. Han tror på ett samhälle som bygger på tolerans, vänlighet och att alla får så mycket frihet som möjligt att leva livet på det sätt de själva vill. Många stora filosofer har sagt detsamma. Det tror vi Kopimister också på.

Den enda överraskningen i det här Kopimistiska regelverket är hur lätt och naturligt man kan härleda det från de Fyra Kopimistiska K-na.

Moralsystemet som sådant är vad jag känner är en gemensam grund den internationella piratrörelsen på nätet. Det är precis det moralsystem som jag skulle vilja se i en religion, och ska jag vara fullständigt ärligt hade jag nog kunnat härleda det här moralsystemet från mer eller mindre vilka grundprinciper som helst.

Men när jag började titta på hur de grundläggande principerna Kreativitet, Kopiering, Samarbete och Kvalitet kunde användas för att få fram ett moralsystem, blev jag glatt överraskad och imponerad av hur lätt och naturligt precis det moralsystem jag ville ha föll ut direkt från de Fyra Kopimistiska K-na.

Det här är ytterligare ett tecken på att vi är på rätt spår, och att Kreativitet, Kopiering, Samarbete och Kvalitet verkligen är grundläggande principer som förtjänar att studeras ytterligare.

Kopiera och Sprid!

14. Kopimismen och religiösa ritualer

Kammarkollegiet – helgat varde dess namn! – är den myndighet som godkänner nya religioner i Sverige. Någon gång runt vintersolståndet 2011 gav Kammarkollegiet sitt formella godkännande av Kopimismen som religion, precis som kristendomen, islam, buddismen och andra. För detta skall dess namn prisas och äras i evinnerliga tider.

För att kunna besluta om Kopimismen var en riktig religion eller inte fäste Kammarkollegiet stor vikt vid om vi hade några ritualer i samfundet. Speciellt ville de veta hur vi firade vår gudstjänst.

Efter att vi hade kompletterat ansökan med en beskrivning av den heliga ritualen *Kopyacting*, att dela med sig av kultur eller kunskap under ledning av en *op*, bifölls vår Ansökan om officiell status som religion slutligen av Kammarkollegiet – helgat varde dess namn!

Den här tonvikten på ritualerna i nya förhoppningsfulla trosinriktningar är faktiskt ganska vettig. Alla religioner har ritualer, och de brukar normalt ses som viktiga av kyrkorna själva. Den kristna nattvarden, de muslimska dagliga bönerna, det fornnordiska firandet av sommarsolståndet spelar var och en en viktig roll inom respektive religion.

Förutom ritualer är det svårt att ställa upp kriterier som alla tankeströmningar som man normalt skulle kalla för religioner klarar av att uppfylla.

Man kan inte kräva att det ska finnas ett gudomligt väsen, för då blir buddismen diskvalificerad från att anses vara en

religion. Det är knappast rimligt. Man kan inte kräva en skriven text eller Helig Bok, för då faller de flesta traditionella polyteistiska religioner utanför kraven. Det vore inte heller rättvist. Och man kan definitivt inte kräva att läran ska vara rimlig eller hänga ihop logiskt, för då skulle alla de abrahamitiska religionerna bli utslängda på öronen och tillsagda att inte komma tillbaka så länge de har kvar sitt teodicéproblem.

Men alla religioner har ritualer, så vi kan prisa Kammarkollegiet för dess vishet!

Den heliga ritualen Kopyacting beskrivs i Ansökan som en aktivitet där man delar med sig av information, eller filer, till medmänniskor. Delandet underlättas och möjliggörs av en *op*, som fungerar på ett sätt som liknar präster i andra religioner. Det är lika heligt och gott att dela med sig av kultur och kunskap till icke-troende som till kopimistiska trosfränder. Delningen kan ske endera online eller offline, med den teknologi som passar för ändamålet.

Genom att utföra den heliga ritualen Kopyacting påminner vi oss själva att Kopieringen är den Första Grundläggande Principen, som har givit namn åt vår religion. Vi vet att att dela med sig är att bry sig, och vi vill dela med oss av den insikten till andra.

Vi utför den heliga ritualen Kopyacting inte bara för att påminna oss själva att Kopiering är en Grundläggande Princip som vi håller helig, utan också för att visa det för andra, i förhoppning om att de kanske vill ansluta sig till oss i vår tro. Vi kommer aldrig att tvinga någon, men vi bjuder in alla att börja fundera på om de vill betrakta det som heligt att dela med sig, som vi gör.

Som sådant är det ju en högst vardaglig handling att både ta emot och dela med sig av kultur eller kunskap, och något som miljontals människor gör varje dag utan några som helst metafysiska motiv. Men att skölja ner ett kex med en

klunk vin är också en högst vardaglig handling, och det är den centrala ritualen i kristendomen. Även om handlingen i sig inte är särskilt märkvärdig förvandlas det till en ritual med en djupare mening genom att man ger handlingen en andlig innebörd.

Då den beskrivs redan i Ansökan Från 2011 är Kopyacting Kopimismens första och mest uråldriga ritual. Det är alltigenom lämpligt att den är tillägnad Kopieringen, som är den Första Grundläggande Principen för universum, och den som har givit Kopimismen dess namn.

Men att bara ha en enda ritual räcker knappast för en ung och uppåtsträvande religion. De flesta äldre religioner har massvis med ritualer för olika ändamål och olika situationer. Det behöver Kopimismen också.

Att definiera en fullständig uppsättning ritualer för alla livets upptänkliga skeden är ett stort projekt, men det behöver inte göras omedelbart eller på en gång. Vartefter Kopimismen växer och lockar fler anhängare kommer ritualer att utvecklas naturligt. Det är så de flesta ritualer i de äldre religionerna och samhället i övrigt har uppstått i alla fall, så det är rimligt för Kopimismen att följa samma väg.

Kopimismen är en öppen religion som gillar och uppmuntrar mångfald. Den som vill är helt fri att lägga till vad han eller hon känner för till det kopimistiska ramverket. Alla förslag på nya Kopimistiska ritualer är välkomna. De som svärmen tycker är bra kommer bli uppluckade, och med tiden bli mer och mer fast etablerade som ritualer. Således uppkommer nya ritualer i ett samhälle i en svärmbaserad process som bygger på Kreativitet, Kopiering, Samarbete och Kvalitet.

Vi noterar i förbigående hur mycket det påminner om den Kopimistiska skapelsemyten, som lär att livet självt uppstod på jorden genom en svärmbaserad process byggd

på Kreativitet, Kopiering, Samarbete och Kvalitet. När Livet uppstod var det för att proteiner frivilligt hade börjat organisera sig till någonting mer komplicerat. När de flercelliga organismerna först såg dagens ljus var det för att ett antal encelliga plankton i en urocean hade fått för sig att göra detsamma. I mänskligt svärmarbete, där varje nod är ett helt mänskligt sinne istället för ett pyttelitet protein eller en sällskapssjuk enstaka cell, kan vi se samma principer verka i en annan skala, men i övrigt på ett liknande sätt. Det är kanske eller kanske inte ett sammanträffande.

I vilket fall är det här en öppen inbjudan till alla som känner för det att föreslå nya Kopimistiska ritualer. Ritualerna som sådana behöver inte vara nya. Att kopiera och remixa från andra existerande källor, både religiösa och andra, är naturligtvis alltid något som Kopimismen uppmuntrar.

På den punkten kan vi lära mycket av kristendomen. Ett av skälen till dess framgångar i att spridas världen över har varit dess förmåga att inlemma och remixa andra religioners ritualer och högtider, och förvandla dem till kristna. Det är så det uråldriga firandet av vintersolståndet plötsligt blev ett födelsedagskalas för Jesusbarnet. Om de kristna kunde remixa andra religioner så framgångsrikt och skamlöst, då kan vi Kopimister absolut göra detsamma.

Kopiera och sprid!

15. Ritualer för de Fyra Kopimistiska K-na

I förra kapitlet noterade vi att ritualer är en mycket viktig del av alla religioner. Kopimismen har en ritual beskriven i Ansökan Från 2011 om officiellt erkännande som religiöst samfund (som Kammarkollegiet – helgat varde dess namn! – biföll). Men bara en enda ritual räcker inte för en kyrka. Vi behöver fler, och alla är välkomna att komma med förslag.

Inom Kopimismen lyfter vi fram fyra fundamentala principer, som vi menar är användbara för att förklara hur universum uppstod och vad som driver det vidare. Det är de Fyra Kopimistiska K-na: Kopiering, Samarbete, Kvalitet och Kreativitet (okay, alliterationen funkar bättre på engelska, men det struntar vi i). Vi kan titta på hur olika ritualer skulle kunna framhäva vart och ett av de fyra olika K-na.

Kopiering

Kopimismens mest uråldriga ritual är Kopyacting. Den beskrivs redan i Ansökan Från 2011 (som Kammarkollegiet – helgat varde dess namn! – biföll). Inför omvärlden ser Kopyacting väldigt mycket ut som fildelning (online eller offline), men som vi som vi såg i den förra predikan kan en vardaglig handling förvandlas till en ritual om vi väljer att ge den en andlig innebörd. Det är som det ska vara att Kopimismens första och mest uråldriga ritual är en hyllning till Kopieringen, utförd med de verktyg som har dykt upp i vår tid.

Men vi behöver mer.

Att undervisa och lära är också en form av Kopiering, där kunskap (eller kultur) kopieras från ett sinne till ett annat. Det är rimligt att Kopimismen betraktar undervisning och lärande som heliga. Vi kan designa ritualer som hjälper till att skapa en god miljö för undervisning och lärande, eller kopiera sådana ritualer från andra källor.

Det finns en uppsjö icke-religiös litteratur om hur man skapar en god miljö för inläring, och det finns miljontals lärare av olika slag som har sina egna erfarenheter av vad som fungerar. Kanske några av österns religioner, som ofta har ett starkt fokus på relationen lärare-elev, har användbara ritualer som vi kan kopiera eller remixa. Om det verkligen stämmer att Karate Kids lärare har upptäckt ett sätt att få tonåringar att frivilligt plocka upp sina kläder från golvet, då finns det magi där som förtjänar att kopieras.

Sex är en annan aspekt av Kopiering, som vi har noterat tidigare. Fruchtbarhetsritualer var förr en viktig del av de traditionella polyteistiska religionerna. Romare och greker hade Venus- och Afroditekulter, och vikingarna hade gott om riter tillägnade Freja. Men så kom de pryda abrahamitiska religionerna och lyckades göra sex till någonting skamligt som man inte ens fick prata om, än mindre ha kul med i offentliga ritualer.

Men Kopimismen ser sex som någonting positivt och en manifestation av den grundläggande principen Kopiering, så vi kan ansluta oss till de polyteistiska religionerna på den här punkten. Det kanske finns några fornnordiska asariter till Frejas ära som vi kan kopiera direkt in i Kopimismen. Det här är en av de roliga sakerna med en religion som har en positiv sexualsyn, så vi har ingen anledning att hålla tillbaka.

Samarbete

Alla ritualer bidrar till att skapa sammanhållning, vilket är ett av skälen till att de är så effektiva. Men vi kan ändå titta efter ritualer som är speciellt designade för att främja samarbetet inom en grupp.

I böckerna om ledarskap och grupppsykologi som vi köper på flygplatser finns det många förslag på hur man skapar ett gott samarbetsklimat inom en grupp eller en organisation. Kanske är några av de förslagen användbara, eller kan åtminstone tjäna som bas för att remixas till Kopimistiska ritualer.

Inom New Age-rörelsen finns det en uppsjö av ritualer där deltagarna sitter, står eller ligger i en cirkel och utför olika övningar för att bli mer samspelade som grupp. Några av de här ritualerna kan vi kopiera in i Kopimismen, som en hyllning till den fundamentala principen Samarbete.

Samarbete online är ett område som förtjänar särskild uppmärksamhet. I köttvärlden har vi levt tillsammans i samhällen i flera tusen år, så vi har haft tid på oss att utveckla sociala koder och vardagsritualer för att undvika missförstånd. Vanlig hövlighet ingår som en viktig del.

Det engelska ordet "Goodbye" kommer från frasen "God be with you", så även om vi sällan tänker på det när vi använder ordet idag, har det sitt ursprung i en religiös rituell hälsning som syftar till att främja vänlighet och hövlighet.

På internet har vi samma behov av hövlighet och vänlighet som offline, för att skapa ett gott klimat för samarbete. Vi vet alla hur lätt det kan uppstå flamewars över vad som i slutändan ofta visar sig vara mest ett ömsesidigt missförstånd uttryckt i alltför hårda ord. Tekniker och ritualer för att undvika eller mildra den här sortens hinder

för samarbete är värdefulla verktyg. Hövlighet är en Kopimistisk dygd, såsom i köttvärlden så ock på nätet.

Eftersom nätet fortfarande är ungt jämfört med andra hjälpmedel för kommunikation och samarbete, är vi just nu mitt uppe i att pröva oss fram med svärmar på nätet, för att försöka lista ut vilka normer som leder till de bästa resultaten (vad ”bästa” än må betyda i olika sammanhang).

Just nu pågår många experiment för att finna de normer och uppförandekoder som leder till gott samarbete online. Wikipedia har en uppsättning normer eller ”[behavioral guidelines](#)” som är utformade för det här syftet, inklusive den berömda regeln ”[Antag gott uppsåt](#)”. De har också ett system för att lyfta fram och belöna gott och önskat beteende genom att uppgradera kvalitetsklassningen på artiklar som någon har lyckats förbättra upp till vissa nivåer. Det är antagligen en idé som Kopimismen bör plocka upp.

I sin nypublicerade bok *Swarmwise* skriver Rick Falkvinge, grundaren av det första Piratpartiet, om hur man aldrig kan påverka en svärm genom att försöka straffa folk till att göra det man vill. Försöker man försvinner de bara någon annanstans. Det som man kan och ska göra är att belöna bra beteenden med uppmärksamhet när de dyker upp, och bara ignorera dåligt och oönskat beteende så långt det går. I boken ger Falkvinge exempel på hur man kan organisera tävlingar och liknande ritualer. Det skulle kunna vara en utgångspunkt för att fundera på möjliga Kopimistiska belöningsritualer.

Jag vet inte exakt hur Wikipedias procedurer/ceremonier för att uppgradera rankingen på en artikel ser ut, men de vore också en bra utgångspunkt för Kopimistiska ritualer för att belöna bra insatser inom svärmen.

Det finns ett starkt samband mellan ritualer och normer. Ritualer för att belöna önskat beteende som stämmer med

normerna förstärker den sortens beteende, både för individen och för gruppen som helhet. Den här sortens ritualer kan vara ett viktigt verktyg för att skapa ett gott klimat för samarbete.

Äktenskapsцерemonier, slutligen, är en annan grupp av ritualer som passar naturligt under rubriken Samarbete. Man kan argumentera att de borde sorteras under Kopiering eftersom det är sex med i bilden, men uppriktigt sagt innebär äktenskapet mer än bara sex. När två människor ingår äktenskap lovar de varandra att samarbeta och hålla ihop genom livets alla svårigheter och glädjeämnen. Det är ett uttryck för den grundläggande principen Samarbete.

Det har förrättats många vackra bröllopsceremonier här i världen, och som Kopimister är vi fria att kopiera och remixa vad vi vill och hur vi vill. Det finns standardformulär inom kristendomen som lägger tonvikten på samarbete (snarare än att ”se upp till och lyda”). Borgerliga vigselceremonier kan vara mycket vackra, och betonar ofta samarbetet mellan brud och brudgum (eller vad det nu råkar vara för kön på de tu som ska gifta sig). Kanske finns det några gamla fornnordiska riter som gör detsamma, och som förtjänar att lyftas upp och remixas – eventuellt inklusive en aning Kopiering trots allt, för att sätta lite krydda på bröllop där det passar.

Det svenska Missionerande Kopimistsamfundet har ännu inte vigselrätt, trots att vi är en officiellt erkänd religion. Men när den dagen kommer ska vi vara redo.

Kvalitet

I Zen och konsten att sköta en motorcykel skriver Pirsig om vikten av att ha rätt mental inställning när man ska göra tekniskt arbete, för att uppnå Kvalitet. ”Att montera japansk motorcykel kräver stor sinnesfrid” citerar

han från en instruktionsmanual, och håller med, trots den lätt komiska formuleringen.

När Pirsig själv ska underhålla sin motorcykel gör han det på ett rituellt sätt. För rutinåtgärder går han igenom samma sekvens av rörelser för att hitta och behålla det lugna sinnestillstånd där han har störst möjlighet att uppfatta Kvalitet instinktivt. För mer komplicerade uppgifter, som att plocka isär hela motorcykeln (med förhoppning om att en dag kunna sätta ihop den igen) är han noga med att rada upp delarna han plockar bort på ett ordnat och rituellt sätt. Det är delvis av praktiska orsaker, men lika mycket för att uppnå rätt sinnestillstånd.

Pirsigs yttersta mål är att uppnå ”värdestillhet, där man inte har några kringfläckande önskningar alls, utan bara genomför livets handlingar utan strävan”. Ett steg på vägen är ”mental stillhet, där man inte har några kringfläckande tankar alls”.

I kapitel 25 av *Zen och konsten...* diskuterar Pirsig meditation, och hur han ser det som ett sätt att nå den inre frid som behövs för att montera en japansk motorcykel, eller göra någonting annat med Kvalitet.

Meditation är en central del av många religioner, i synnerhet de från östern. Det passar naturligt in under rubriken Kvalitet, om syftet med meditationen är att stilla sinnet och få det i ett tillstånd där det bättre kan uppfatta Kvalitet. Ett antal utvalda meditationstekniker, kopierade från existerande källor, vore ett välkommet tillskott till de Kopimistiska ritualerna.

I religioner som inte innefattar meditation i formell mening, som till exempel kristendomen, fyller bönen ibland en liknande funktion. Som Kopimister kan vi plocka det vi finner användbart från den här traditionen också. Men kristna böner tenderar att ha en mycket nära koppling till den kristna världsbilden, så de är kanske inte idealiska

som en neutral meditationsteknik.

De östliga meditationsteknikerna känns renare i det här avseendet, eftersom många av dem redan lärs ut med framgång i väst i helt icke-religiösa sammanhang. Antagligen är de en bättre startpunkt för att definiera Kopimistiska meditationsritualer.

Kreativitet

Varken kristendomen eller dess systerreligioner är särskilt stora på kreativitet, i vart fall inte i de vanligaste varianterna. Såvitt jag vet förekommer ordet inte en enda gång i bibeln. Bibelns tonvikt, i synnerhet i Gamla Testamentet, är istället på tradition.

Det här verkar gälla mer eller mindre alla de gamla etablerade religionerna, och det finns antagligen ett väldigt enkelt skäl till det. De gamla religionerna pratar inte om Kreativitet för att de är – gamla.

I dagens samhälle diskuterar vi hela tiden kreativitet och om hur vi kan främja den på livets alla områden, från barnuppfostran till att få fart på ekonomin till att få ett bättre sexliv. Det är utmärkt, och något som är av godo.

Men det är någonting väldigt nytt. Innan 1960-talets tidiga hippies började sätta fokus på Kreativitet som någonting viktigt och önskvärt, var det inte någon särskilt vanlig tanke. Det är först under de senaste femtio åren som ämnet kreativitet har blivit så framträdande i det offentliga samtalet, och ingen av de gamla etablerade religionerna har plockat upp den här nya trenden.

(Eftersom vi redan har noterat att de gamla etablerade religionerna i väst är mer fästa vid tradition än vid kreativitet och förändring, är det här i och för sig vad vi skulle förvänta oss av dem i en hönan-och-ägget-liknande

ond cirkel, men det är ändå värt att påpeka.)

Men Kopimismen är fri att välja en annan väg, och eftersom vi har uppmärksammat Kreativitet som en av de Fyra Kopimistiska K-na, har vi redan gjort det. Erkännandet av Kreativitet som någonting som är både av godo och viktigt är en av de memer som skiljer det moderna informationssamhället från de slutna jordbrukssamhällena från de tidigare årtusendena, där nya idéer oftast betraktades med misstänksamhet eller direkt fientlighet, och där den kristna dogmen härskade.

Och även om kristendomen inte är till särskilt mycket hjälp beträffande ritualer för att främja Kreativitet, finns det gott om andra källor att vända sig till för inspiration. Vi kan återigen konsultera böckerna vi köper på flygplatser, där en stor del av dem riktar in sig precis på att frigöra vår potential för kreativitet. Ett stort antal New Age-ritualer har samma mål. Det finns många källor som vi kan kopiera och remixa från på det här området, från grundläggande brainstorming-tekniker till mer avancerade övningar för att frigöra vår inre Kreativitet, som individer eller i grupp.

Och vi kan uppfinna helt nya saker också. Allt behöver inte vara baserat på gamla traditioner, som i de gamla religionerna. Kopimismen välkomnar uttryckligen Kreativitet som någonting gott och en av drivkrafterna bakom universums utveckling, istället för att förbigå ämnet med tystnad som kristendomen och andra äldre religioner.

Kopimismen ska vara en rolig och spännande religion för att prisa den Nollte Grundläggande Principen, som är Kreativitet. Men den ska också vara en rolig och spännande religion av det enkla skälet att världen antagligen behöver en sådan.

Kopiera och sprid!

16. Kopimistiska högtider för de fyra årstiderna

En av fördelarna med att vara en religion är att man får föreslå helgdagar, som staten sedan kan förvandla till dagar när man slipper gå till jobbet. Även om det kanske kan dröja ett tag innan den första regeringen i världen erkänner en Kopimistisk högtid på på det sättet, bör vi vara redo. Högtider är en viktig del av alla religioners ritualer.

Kopimismen är baserad på vetenskapen, och ur vetenskaplig synvinkel finns det fyra dagar om året som är speciella i objektiv bemärkelse. Det är sommar- och vintersolståndet, och vår- och höstdagjämningen.

De här fyra dagarna är speciella inte bara för den moderna vetenskapen. De har också betraktats som heliga och speciella dagar av de flesta förkristna religioner, från druiderna vid Stonehenge och de fornnordiska vikingarna till babylonier och azteker och kineser och gud (någon av dem) vet hur många andra religioner.

Eftersom både den moderna vetenskapen och en uppsjö av uråldriga religioner är överens om att de fyra speciella dagarna på solåret är speciella, kan vi följa båda traditionerna och utnämna dem till Kopimistiska helgdagar. Det är extra välkommet med tanke på att ett av målen för Kopimismen är att föra Vetenskapen och Religionen närmare varandra. Kan vi kopiera från bägge på samma gång är det perfeKt.

Och eftersom vi har fyra årstider och fyra Kopimistiska K, kan vi ägna var och en av de fyra helgdagarna åt en egen

Grundläggande Princip. Men vilket Kopimistiskt K ska vi fira vilken årstid?

Intressant nog visar det sig att vi kan göra en direkt och mycket naturlig mappning mellan de fyra årstiderna och de Fyra Kopimistiska K-na:

- **Vår – Kreativitet.** Våren är när hela naturen sjuder av nytt liv. Som människor känner vi det också, när ljuset kommer tillbaka och till slut vinner över mörkret. Vårdagjämningen är en lämplig högtid för att fira Kreativiteten, och glädjen att få leva i ett kreativt universum som bubblar av liv.
- **Sommar – Kopiering.** Sommaren är när de korn som fallit i den goda jorden växer upp och ger hundrafaldig frukt. Det är Kopieringens mirakel, som upprätthåller livet självt. Den Kopimistiska sommarsolståndsritualen ska vara en hyllning till Kopieringen i alla dess former, inklusive sex. Som tur är har vi solid fornnordisk grund att stå på här. Det mesta av det traditionella svenska midsommarfirandet, från den falliska midsommarstången till lekarna man leker runt den, härstammar från fornnordiska fruktbarhetsriter vid sommarsolståndet. Även om vi skulle kunna göra det svenska midsommarfirandet till en Kopimistisk hyllning till Kopieringen utan att egentligen behöva ändra någonting alls, kan vi kanske ändå förbättra den ännu mer genom att gå tillbaka till källorna och se om det finns några fornnordiska ritualer som vi kan återuppliva i en mer ursprunglig form.
- **Höst – Samarbete.** I det gamla bondesamhället var hösten när alla samarbetade för att bärga skörden. Vi kan antagligen få inspiration från gamla skördefester för att fira höstdagjämningen till Samarbetets ära.
- **Vinter – Kvalitet.** Åtminstone förr i tiden, före

centralvärmen och elektrisk belysning dygnet om, var vintern en lugn tid när det inte hände så mycket, och en tid för eftertanke. Det passar bra ihop med Kvalitet, som är något vi behöver reflektera över i stillhet ibland för att inte bli blinda för den. I naturen, på ett grymmare och mer direkt sätt, är vintern den tid när organismerna som försöker överleva får sin Kvalitet testad, och det naturliga urvalet rensar ut dem som inte håller måttet. Den här sista aspekten kanske inte är världens muntraste utgångspunkt för att börja skapa ritualer för vintersolståndsfester, men vårt behov av att reflektera över tillvaron lite då och då är något definitivt förtjänar att lyftas fram av en årlig högtid.

Med det här har vi början till ett Kopimistiskt kyrkoår med högtider.

Även om mappningen mellan de Kopimistiska K-na och de fyra årstiderna inte nödvändigtvis är central för den Kopimistiska tron, är det ändå ett uppmuntrande tecken att vi kan göra den så lätt om vi vill. De kommer till och med i rätt ordning.

Om världen bara vore en samling meningslösa sammanträffanden, då skulle det här vara ett av dem. Men vi tror ju att världen innehåller mer än så, så vi är fria att se det som ytterligare ett tecken på att vi är på rätt spår med vårt tro.

Kopiera och Sprid!

17. Sammanfattning

Kopimismen är en ny religion för ateister, agnostiker och alla troende som vill ha ett nytt perspektiv på sin nuvarande religion.

Kopimismen tar sin utgångspunkt i evolutionens beskrivning av uppkomsten av liv på jorden, och håller med om den beskrivningen. Men enbart vetenskapen räcker inte för att berätta hela sanningen om vårt fantastiska universum. Kopimismen lägger till mål och mening till den vetenskapliga beskrivningen av evolutionen, utan att bryta mot vetenskapens lagar.

Ordet ”evangelium” betyder ”glädjebudskap” – goda nyheter, helt enkelt. Detta är Ett Kopimistiskt Evangelium, och det är ett verkligt glädjebudskap.

Kopimismen kommer med goda nyheter på många områden. Till att börja med överbryggas den klyftan mellan religion och vetenskap. Konflikten mellan vetenskap och religion, som uppträdde med Isaac Newtons mekanistiska modell av universum och som har växt sedan dess, är egentligen helt onödig.

Kopimismen är baserad på den moderna vetenskapliga världsbilden. Vi tycker att Vetenskapen är toppen, och tror att den har mestadels rätt i vad den lär ut. Kopimismen är en laglydig religion, så vi respekterar naturlagarna. Vi påstår inte att vi kan gå på vatten eller att våra profeters mödrar är jungfrur. Varför skulle de vara det?

Men vi noterar nogsamt att även om Vetenskapen säger sanningen och ingenting annat än sanningen (i huvudsak),

så har den aldrig ens påstått själv att den säger *hela* sanningen. Det finns gott om ställen där Vetenskapen bara ger svaret ”odefinierad” eller ”slummässig”. På vart och ett av de ställena kan det finnas magi gömd som varken vi eller Vetenskapen har upptäckt ännu.

Att acceptera Vetenskapen betyder inte att vi måste acceptera ett mekanistiskt, själlöst och dött universum. Universum är tillräckligt stort, komplicerat och besynnerligt för att både vetenskap och magi ska kunna existera samtidigt. Det gör de alldeles säkert också. Kopimismen föreslår ett svar på hur vetenskap och magi kan fås att passa ihop.

Den Kopimistiska skapelseberättelsen tar sin utgångspunkt i uppkomsten av liv på jorden:

I begynnelsen var världen en illaluktande soppa av ammoniak, metangas och otäcka giftiga kemikalier. Atmosfären genomkorsades av blixtar av ren energi. Någonting ville födas.

De första två meningarna presenterar den allmänna vetenskapliga bilden av hur förhållandena var på jorden vid den tiden. Kopimismen motsäger inte vetenskapen. Om Vetenskapen känner sig nöjd med den beskrivningen är vi också det.

Men den tredje meningen, ”*Någonting ville födas*”, är förstas ett tillägg som går bortom den strikta vetenskapen. Det finns inga starka vetenskapliga bevis för att någonting ”ville” någonting alls på jorden i urtillstånd för fyra miljarder år sedan.

Men å andra sidan finns det precis lika lite vetenskapliga bevis för att det *inte* skulle ha gjort det. Eftersom Vetenskapen varken påstår det ena eller det andra, är det här ett exempel på en plats där vi kan öppna möjligheten till magi utan att bryta mot någon av vetenskapens lagar.

Vetenskap och Religion kan med lätthet samexistera i frid. Allt som Vetenskapen behöver göra är att visa lite ödmjukhet och inte påstå sig säga mer än den faktiskt gör. Och allt som Religionen behöver göra är att visa lite sunt förnuft, och inte insistera på partytricksmirakel som alldeles uppenbart trotsar naturlagarna.

Den Kopimistiska tron accepterar den vetenskapliga beskrivningen av evolutionen och utvecklingen av livet på jorden. Istället för att försöka slåss mot vetenskapen, som en del religiösa fundamentalister (i synnerhet kristna) gör, låter vi oss inspireras av vetenskapen och vill lära oss av den.

När vi tittar på evolutionshistorien, inklusive den utveckling som mänskliga samhällen har genomgått, kan vi identifiera fyra Grundläggande Principer som vi tycker är värda att lyfta fram. De är de fyra Kopimistiska K-na: Kreativitet, Kopiering, Samarbete och Kvalitet.

De fyra Grundläggande Principerna är inspirerade av observation av evolutionshistorien. Såsom sig bör för en religion presenterar vi inte bara en berättelse om hur vi tror att livet på jorden tog sin början, vi försöker också lära oss någonting av den.

Vi identifierar Kopiering och Samarbete genom att observera hur viktiga dessa två principer har varit för livets uppkomst på jorden. Vi ser samma mönster av Kopiering och Samarbete när proteiner lär sig föröka sig och börjar samarbeta för att bygga celler, som när celler som har förökat sig börjar samarbeta för att bygga mer komplexa organismer, som oss själva.

Vi identifierar Kvalitet som en mer eller mindre nödvändig kraft i evolutionsprocessen, för att förklara varför saker i det stora hela har utvecklats mot det bättre, trots allt.

Och vi identifierar Kreativitet som en lika nödvändig

drivkraft bakom universums utveckling, för att förklara varför vi inte fastnade i något ekologiskt stabilt men i slutändan tråkigt tillstånd av blågrön algsoppa.

De fyra Kopimistiska K-na utgör tillsammans ett teologiskt ramverk som är förenligt med Vetenskapen och delvis baserat på observationer, men som ändå har plats för andliga begrepp.

Tack vare Kvalitet har vi en anledning att känna optimism inför framtiden, trots att vi inte kan veta hur den framtiden faktiskt kommer att se ut. Och eftersom vi ser Kreativitet som en naturkraft som genomsyrar universum överallt och på alla nivåer, har vi anledning att se fram emot en framtid som är spännande och kul dessutom.

Allt detta utan att bryta mot en endaste Naturlag.

Det finns ingen Gud som Skapare i den beskrivning av Kopimismen som presenteras i det här Evangeliet. Istället menar vi att den vetenskapliga beskrivningen av evolutionen tillsammans med Kopimismens fyra grundläggande principer är tillräckligt för att förklara miraklet med vår existens.

Men även om vi förkastar tanken på Gud som Skaparen, finns det inget som hindrar att det kan finnas andra gudar. Den frågan lämnar det här Kopimistiska evangeliet medvetet öppet. Det gör att det kan användas på två sätt.

I sig självt utgör det här Kopimistiska evangeliet en fristående ateistisk eller agnostisk världsbild som är baserad på vetenskapen, men som lägger till andlig mening till den vetenskapliga beskrivningen.

Men det här Kopimistiska evangeliet kan också tjäna som en rimlig skapelsemyt och grund för nya kulter och religioner som vill ha med en eller flera gudar, men som inte vill ha eller behöver Gud som Skaparen.

Till stöd för ett sådant religiöst trossystem har vi noterat att Vetenskapen aldrig påstår sig säga hela sanningen, och att det finns ställen med kaos och obestämbarhet överallt i dagens vetenskapliga teorier.

Det kan vara så att aktiviteten på de ställena bara är slumpmässig, som en del tror. Men det kan också vara så att det är på de här ställena som begrepp som Själen, den Fria Viljan eller till och med Gud kan fogas in i beskrivningen av världen utan att bryta mot någon av vetenskapens lagar.

Det här Kopimistiska evangeliet lämnar avsiktligt frågan om Gud öppen. Men det skulle kunna finnas andra Kopimistiska evangelier som ger andra svar på den frågan.

Om vi tar oss ner från de höga metafysiska bergstopparna kan vi använda de fyra Kopimistiska K-na till att få vägledning i vårt vardagsliv.

Från principerna Kreativitet, Kopiering, Samarbete och Kvalitet visar det sig att vi på ett naturligt och direkt sätt kan härleda ett moralsystem som råkar se ut precis som vi skulle vilja som frihetliga humanister.

Vi vill ha så mycket frihet för individen som möjligt, för att ge henne största möjlighet att uttrycka Kreativitet. Vi ser sex i alla dess former som någonting naturligt och positivt, och som en hyllning till principen Kopiering. Vi konstaterar att för att kunna leva tillsammans i ett samhälle måste vi respektera varandras friheter, och sträva efter att skapa ett gott klimat för Samarbete. Och vi litar på att människor kan träffa sina egna val och oftare än inte hamna rätt, eftersom vi alla vägleds av kraften Kvalitet.

Det här moralsystemet innehåller ingenting nytt eller förvånande. Det är bara vanlig modern frihetlig humanism. Men det faktum att det är så lätt att gå direkt från de Fyra Kopimistiska K-na till det moralsystem som vi ändå skulle

ha velat ha, det är en angenäm överraskning. Det är naturligtvis inget slutgiltigt bevis i sig självt, men det är en indikation på att vi har gjort ett förnuftigt val av Grundläggande Principer med de Fyra Kopimistiska K-na.

Vi kan också använda ramverket med Kreativitet, Kopiering, Samarbete och Kvalitet till att ge uppslag till lämpliga ritualer i Kopimistkyrkan, från vilda fruktsamhetsriter till stilla meditation.

När vi betraktar frågan om religiösa högtider ser vi att det finns en mycket naturlig koppling mellan de Fyra K-na och de fyra årstiderna. Det är ytterligare ett gott tecken att vi är på rätt spår. Vi kan fira sommar- och vintersolstånd och vår- och höstdagjämning, och låta var och en av dem påminna oss om ett av de Kopimistiska K-na.

Vi har ännu inte någon fullständig uppsättning Kopimistiska ritualer för alla tillfällen och smaker, men vi har en grund att bygga på. Kopimismen värdesätter mångfald. Förhoppningsvis kommer det att dyka upp många olika kyrkor och trossystem som kan utveckla den grund som presenteras i det här Kopimistiska evangeliet i olika riktningar.

Idag, den 21 december 2013, infaller Midvintersolståndet. Det är en passande dag att presentera ett Kopimistiskt evangelium, ett glädjebudskap.

Vetenskap och religion kan samexistera, och vi lever i ett kreativt universum fyllt av magi, mirakel och skönhet. Det finns krafter som vägleder skapelsen mot det som är intressant och gott, så vi vågar känna trygghet i en tillit som skapar världen.

Detta är ett Kopimistiskt Evangelium.

Kopiera och Sprid!

Efterord: Kopimismen, Piratpartiet och åtskillnad mellan kyrka och stat

Piratpartiet är ett religiöst obundet politiskt parti som vill se en sekulär stat, alltså ett samhälle där staten och religionen är skilda åt.

Religionsfriheten, alltså rätten för var och en att tro på vad hen vill (eller ingenting) är en grundläggande mänsklig rättighet ([artikel 9 i ECHR](#)). Det är den på goda grunder. Alla ska ha rätt att utöva och leva efter sin egen tro så länge det inte går ut över andra människors mänskliga rättigheter.

Staten ska inte vara en del av kyrkan, och kyrkan ska inte vara en del av staten.

Kopimismen är en politiskt obunden ung religion som har officiell ställning som religiöst samfund i Sverige, efter ett beslut i Kammarkollegiet. Det Missionerande Kopimistsamfundet är ett religiöst samfund, även det politiskt obundet, som vill se Kopimismens idéer ska spridas över världen genom kopiering.

Så långt är det inga problem, förstås. Men nu råkar det vara ganska tydligt att det finns ett ganska rejält överlapp när det gäller vilka personer som är engagerade inom piratrörelsen respektive Kopimismen. Det är det många som har påpekat, och ingen som förnekat. :)

Det Missionerande Kopimistförbundet är startat av Isak Gerson och Gustav Nipe, som båda är aktiva pirater. Nipe är till vardags ordförande i Piratpartiets ungdomsförbund

Ung Pirat. Det är onekligen en koppling.

Själv är jag EU-parlamentariker för Piratpartiet och bloggar mest om piratpolitik, men jag har också skrivit ett antal inlägg om Kopimismen, och avser att publicera fler med tiden. Partiets grundare Rick Falkvinge och vår nuvarande partiledare Anna Troberg bloggade bägge tidigt om Kopimismen, påpekar Wikipedia.

Så det vore ju en smula fånigt att förneka att det tycks finnas ett samband genom en ganska tydlig personunion. :)

Jag ser ingen motsättning mellan att vara politiskt aktiv inom Piratpartiet för ett sekulärt samhälle, och att samtidigt vara Kopimist. Jag ser det tvärtom som två delar som passar som hand i handske. Om jag vill ha rätten att bli salig på min egen fason och tänka och tro på vad jag vill (till exempel Kopimism), då är det ju naturligt att jag verkar för att samhället ska respektera den rätten för alla. *“Först kom de och hämtade judarna men jag var inte jude...”*, och så vidare.

Är man anhängare av en religion (i synnerhet en liten impopulär religion) är det ju smartast av rent egoistiska skäl att gilla den sekulära staten, om inte annat. Låter man den religion som för tillfället är starkast i ett land få kontrollen över lagstiftning och polismakt, då vet man aldrig var det slutar. Eller rättare: Det vet man precis, för det har redan hänt alldeles för många gånger i historien, och pågår fortfarande idag.

– Giv kejsaren vad kejsaren tillhör och Gud vad Gud tillhör, sa Jesus på sin tid. Om han menade att stat och kyrka ska vara åtskilda håller jag med honom. Så ska det vara.

- **Piratpartiet tycker inte** att fildelning ska legaliseras för att Kopimismen ser fri kopiering som någonting heligt. Vi tycker att fildelning ska legaliseras för att det är en bra idé ur demokratiskt,

ekonomiskt och kulturellt perspektiv, på rent politiska och humanistiska grunder.

- **Kopimismen är inte** ute efter att försöka få till något religiöst undantag för bara Kopimister, som skulle göra att just de fick ett specialtillstånd att fildela utan att riskera straff. Det illustreras allra tydligast av att Kopimismen grundats av personer som är politiskt aktiva inom Piratpartiet, och alltså redan håller på att arbeta för att legalisera fildelningen för alla.

Piratpartiet och Kopimismen är två olika rörelser, en politisk och en religiös, som har olika mål och arbetar inom olika områden. Men det hindrar ju inte någon enskild person från att vara aktiv i bägge, om hen råkar känna för det.

Och kom ihåg, det är bara religion det handlar om. Religion är aldrig allvarligare än man själv väljer att se det. Det som den ena tror på med hela sitt hjärta, kanske bara är ett mer eller mindre larvigt skämt för den andra. Så har det alltid varit med alla religioner, och Kopimismen är inget undantag. Till alla som ser Kopimismen som ett skämt, hoppas jag att ni åtminstone tycker det är någorlunda roligt.

Annars är det bara att surfa vidare till något annat.

Så länge vi alla bara kommer ihåg att bemöta varandra på ett trevligt och respektfullt sätt, även om vi råkar ha olika uppfattningar rörande religion eller vad som helst, är det inget problem alls att vi alla är olika. Då är det en tillgång, och precis som det ska vara.

Kopiera och Sprid!

Ett kopimistiskt evangelium – Skapelsen
version 2.0

Creative Commons CC-BY-NC 2013 Christian Engström

Mail: christian.engstrom.pirat@gmail.com

Blog: <http://christianengstrom.wordpress.com/>

Reviderad december 2023: Avsnittet ”Vad betyder det?”
tillagt till kapitel 0, och ”persilja” ändrat till ”broccoli” i
hela texten.

Tryck: Piratprylar AB, Hägersten (2023)
ISBN: 978-91-527-6308-7